

Тетяна Фролова

КОЛИ
НАДВОРІ
ДОШ

Казки

Львів
Видавництво «Край»
2006

ББК 84(4УКР)
Ф 91

Авторська редакція
Ілюстрації *Marii Vasilenko*

ISBN 966-547-225-9

© Тетяна Фролова, 2006
© Марія Василенко, іл., 2006

ЗАМІСТЬ ПРИКАЗКИ

Коли надворі дощ, то спершу навіть весело. Діти вистрибують під теплим дощем і гукають:

„Дошику, дошику!
Перейди через дощечку!
Через річку, через брід —
Та й до нас на обід.
Дошику, дошику!
Зварим тобі борщику
У новому горщику,
Поставимо на горі —
З’їдять його комарі.
Тобі каша, а нам борщ,
Щоб густіший падав дощ.
Дошику, припусти!
На бабині капусти!
Лий на мамині грядки,
Щоб родили огірки!
І картопля, й буряки,
І кропива, й будяки!”

А коли діти вже достатньо вимокли, щоб рости, коли їм вже набридло мокнути, та ще й мама свариться, бо так і простудитися можна, тоді вже треба йти до хати — і стає сумно: бо що в хаті робити? Пустувати — мама свариться, телевізор... ну хіба що телевізор дивитися. Хоч і там не завжди є щось цікаве.

Але мама на те й мама, аби щось придумати. Цього разу вона винесла книжечку.

— Ось вам і книжка, саме на таку погоду — „Коли надворі дощ” Тетяни Фролової. Доки прочитаєте, то й надворі розпогодиться: дощ ущухне, сонечко вигляне.

Найстарший Микитка, він вже у сьомому класі, зневажливо пхикнув:

— Ет, казки! Хіба я маленький?

— А ти не пхикай, — сказала мама. — Тут і для тебе знайдеться дещо цікаве.

— А для мене? — спитав Данилко, що ходив у дитячий садок.

— І для тебе, аякже! Спершу роздивіться малюнки, а потім можна і читати.

Тут і справді було щось для кожної дитини: і для Настусі, що вчилася в першому класі, і для Андрійка, що вже перейшов у третій, і для Марійки, що вчилася в п’ятому класі. Кожна дитина чекала своєї казки — і всім було цікаво. Читав Микитка, бо він був найстарший і читав найкраще. А всі тихенько

слухали. А коли дослухали, то й надворі висвітлилося, і веселка заграла. Час злетів швидко, а тепер можна було й надвір. Правда, там калюжі. Але це нічого: можна й по калюжах, бо тепер літо.

ПОСЛАНЦІ ПЛАНЕТИ КОШОР

(Фантастичне оповідання)

Малій Оксанці щойно виповнилося шість років. Але дівчинка же вчиться читати. І не мала вона зовсім, а незабаром вже піде до школи. А зараз ніч, і дівчинка спить у своєму ліжку. Спить міцно і нічим не журиться. А чим їй журитися? Спить так міцно, що не чує, як відчинилося вікно і до кімнати впурхнула, немов і справді влетіла, маленька дівчинка. Маленька-маленька, зовсім мініатюрна. Вона тихенько підійшла до Оксанчого ліжечка і поторсала Оксанку за плече. Оксанка, не розплющаючи очей, щось сонно промурмотіла. Гостя поторсала її ще і тихо сказала:

— Вставай, соня. Скільки можна спати? Он місяць як висвітився. Видно, як удень. Вставай. У мене обмаль часу, а я хочу з тобою побавитися.

Оксанка нарешті розплющила очі і тихо спитала:

— Ти хто? Ти мені снишся?

— Я — Лана. І зовсім я тобі не снюсь. Я справжня.

— А Лана — це як? Руслана? Чи Роксолана?

— Hi, Лана — це Лана, або Ланета.

— Цікаве ім'я. Я такого ще не чула.

— І не дивно. У вас на Землі таких імен нема.

— Ти сказала “у вас на Землі”? А хіба ти ...

— Я — з іншої планети, інопланетянка. Зрозуміла?

— І все-таки це сон. Ти мені просто приснилася. Але це дуже гарний і цікавий сон. Як казка.

— То ущипни себе за ніс, щоб переконатися, що ти вже не спиш.

Оксанка засміялася і ущипнула себе на носа.

— Hi, я і справді не сплю. Послухай, Лано ... А як ти сюди потрапила?

— На літальному аппараті. Земляни називають його НЛО. Це звичайний зореліт. Підійди до вікна, он він світиться. Бачиш?

— Оця зірочка? Ой, Лано, а можна мені на ньому політати?

— Це не так просто. Тут підготовка потрібна. Може колись. А зараз давай бавитися. Мені дуже цікаво, які в тебе іграшки.

Оксана розклала перед гостею всі свої скарби: котика, що був майже як справжній, собаку Рифа, лялькові меблі, посуд, а головне — самі ляльки. Їх було декілька: дві Барбі і ще кілька цілком пристойних ляльок.

— Леки, — чомусь злякалася Лана.

— Чого ти боїшся? Це ляльки. Хіба ж у вас дівчатка не бавляться ляльками?

— У нас діти бояться бавитися з Леками. Леки бувають злі і підступні. Вони дуже жорстокі. У них нема серця. Всі Леки у нас електронні. Вони ходять, танцюють, співають, розмовляють і навіть думають. Зовсім, як діти, і навіть

краще. Іноді вони обертають дітей на Леків, а самі займають їхні місця. Це найстрашніше. Навіть мами спершу не можуть розібратися, де Леки, а де їхні діти.

— Хіба таке можливо, щоб ляльки ...

— Ну, ляльки може й ні, а от Леки ...

— Почекай, Лано. А у нас птахи є, котрі називаються лелеки.

— Знаю, знаю. У нас також вони є. І як до вас потрапила ця назва? Це наше слово. І перекладається: не Леки, тобто по-вашому — не ляльки.

— От цікаво. Лелеки — не Леки, тобто не ляльки.

— А твій собака не кусається?

— Ні, що ти! Він — іграшковий, хоча й відгукується на своє ім'я.

І дівчинка тихенько покликала:

— Риф! Риф!

Песик відкрив очі, потягнувся і тихенько загавкав. Лана відсмикнула руку.

— Та не бійся ти його, — засміялася Оксана. — Він не справжній.

— Ой, цей песик — це майже Лека. Бійся електронних іграшок. Вони — Леки. А головне — слід запам'ятати, що вони злі і жорстокі, бо у них немає серця. Коли земляни навчаться робити досконалі електронні іграшки, може статися лихо. У нас Леки все частіше підмінюють справжніх дітей. Ми просто зобов'язані вас застерегти.

— Ну, добре. У нас ще Леків нема, і ти можеш сміливо взяти мою Барбі. Хочеш, я тобі одну подарую? У мене їх дві. Ну візьми, не бійся. Подивися, яка вона гарненька.

Час спливав дуже швидко. Наблизався ранок, і дівчаткам пора було проща-тись. Вони трималися за руки і їм ніяк не хотілося розлучатися.

— Я мушу йти, — сказала Лана. — Бачиш, он мій НЛО моргає: пора, мовляв.

— А хто там, на НЛО?

— Там мій тато. Я його дуже просила, щоб привіз мене до земної дівчинки, і він привіз мене до тебе. Ну, прощай.

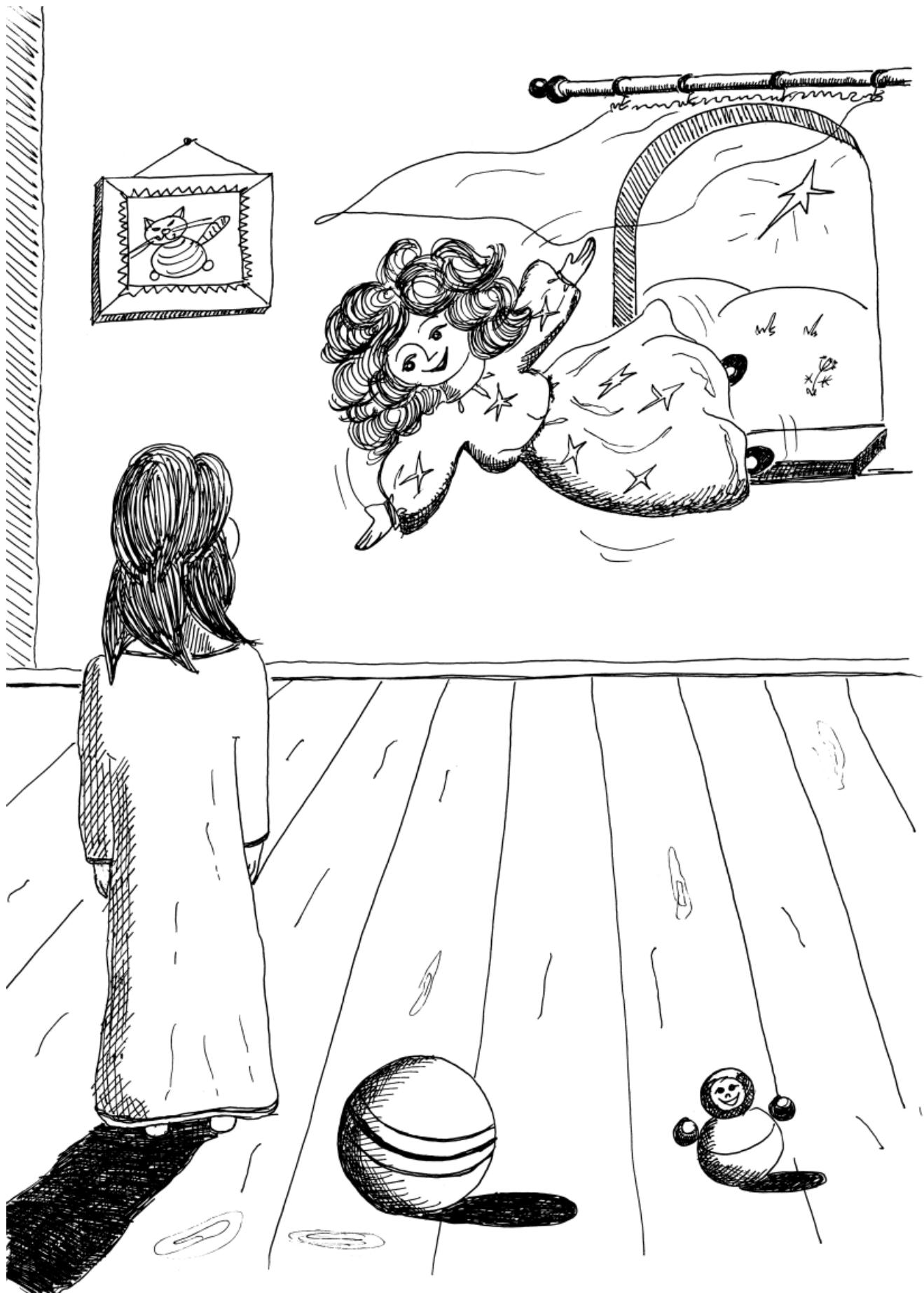
— І ми більше ніколи не зустрінемось?

— Ну чому ж ніколи? Я ще колись упрошу тата, аби мене до тебе привіз. Він тут часто буває — веде спостереження за землянами. Тільки ти нікому з дорослих про нашу зустріч не розповідай. Тобі однак не повірять. Ще й сміятися з тебе будуть або лікувати почнуть, наче хвору. Тоді лікарям дуже важко довести, що ти здорова. Таке буває. Мені тато розказував. Ну, прощай. Будь обережна.

І Лана випурхнула з вікна, наче у неї були крила. Ні, крил у неї не було, але вона летіла. Отак розпустила руки, плавно керуючи своїм гнучким тілом, летіла собі, наче пливла у повітрі.

— Розіб'єшся, — ледве не крикнула Оксана. — Це ж дев'ятирій поверх!

Але Оксана не крикнула. І добре зробила. Бо всіх би розбудила своїм криком.

А тим часом Лана вже була на НЛО. Маленька зірочка ще по-змовницьки моргнула Оксанці, прощаючись, і зникла у космічній далині.

Вранці мама була дуже здивована. Всі Оксанчині іграшки валялися по цілій кімнаті, а дівчинка спала так міцно, що проспала сніданок.

— Що це з нею? — захвилювалася мати. Але батько її заспокоїв.

— Набігалася вчора — от і спала.

— А розкидані іграшки?

— Не прибрала. Нічого страшного.

— Коли я до неї заходила, щоб сказати їй на добраніч, всі іграшки були на місці.

— Люба моя, ти зі всього робиш проблеми. Навіть якщо дівчинка тихенько встала після того, як ти від неї пішла, встала, щоб ще трішки побавитися, нічого страшного у тому нема. Я тебе прошу, краще посміхнися їй і спитай нашу доню, як їй спалося і що їй снилося.

І саме тут до кімнати увійшла Оксана. Батько спитав, посміхаючись, наче нічого не сталося, бо насправді нічого і не сталося:

— Що снилося нашій донечці, що вона так довго спала?

— Ой, тату, ой, мамо, мені таке снилося! Снилося мені, нібіто до мене в кімнату через вікно впурхнула дівчинка-інопланетянка. Ну ніби насправді. Я й не знаю ... А може це був не сон?

— Сон, сон, донечко, — сказав тато і поцілував її ще сонне волосся. А потім тихенько до дружини:

— Звичайні дитячі фантастичні сни. Я ж казав.

— Ой, це мене чомусь непокоїть, — хвилювалася мати.

— Заспокойся і давай дитині їсти.

Минав час. Лана більше не прилітала, і Оксана майже зовсім впевнилася, що все це їй наснилося. Але, коли мама, поцілувавши донечку і сказавши їй „На добраніч”, йшла собі, дівчинка тихенько вставала і прочиняла вікно, аби Лана, якщо вона і справді існує, могла знову спокійно влетіти до неї в кімнату.

І одного разу, коли Оксана міцно спала, вона раптом крізь сон почула тихе:

— Привіт!

Ледве поборовши свій сон, Оксана розплющила очі.

— Лано! Чому ти так довго не прилітала? Я вже подумала, що ти мені просто наснилася.

— Ні, не наснилася. Просто ми з татком літали на інші планети.

— І там також є дівчатка? І ти з ним бавилася?

— Є, звичайно, є, але вони не зовсім такі, як ми з тобою.

— А які? Які?

— Ну, всякі. І круглі, як кулі, і з мацаками замість рук. Ми з тобою найбільш схожі. Тому мені з тобою найцікавіше.

— Щаслива ти, Лано. Я б теж хотіла трохи політати. А ти мене не хочеш взяти на свій НЛО.

— Потрібна підготовка.

— То підготуй мене.

— Для того потрібен час. Там, на зорельоті, висока напруга, сильне магнітне поле. Ну, та ти ще того не зрозумієш.

— А ти?

— Я теж мало що розумію. Це добре розуміє мій тато. Він в мене дуже розумний. Він — професор. А ще він — член Міжпланетної Асоціації захисту дітей.

— Ого! А що це таке, та асоціація?

— Та я й сама до ладу не знаю. Словом, вона захищає дітей всіх планет.

— Від чого захищає?

— Та я не знаю, від всього.

— Скажи, Лано, а як ти літаєш? У тебе ж немає крил.

— Ну, це і ти можеш. Потрібне тільки тренування. Треба навчитися керувати своїм тілом. Давай покажу.

І дівчатка захоплено почали тренування. Через якийсь час, набивши спершу кілька синців, Оксана вже могла вільно плавати чи літати по своїй кімнаті. Вона тихенько сміялася, радіючи з своїх навичок.

— Тільки я тебе благаю, — просила Лана свою земну подругу. — Не демонструй своє вміння перед дорослими, навіть перед батьками. Це для землян не характерно, і вони замучать тебе всілякими дослідженнями. Тренуйся, коли ти сама, щоб того ніхто не бачив.

Дівчатка так захопилися, що забули і про час, і про зореліт. Маленька зірочка моргала, аж тремтіла, але на неї ніхто не звертав уваги. Раптом в небо знялася сигнальна ракета.

Вона якийсь час висіла, світячись всіма кольорами веселки, потім знялася вгору, палаючи яскравою зірочкою і видаючи тонкий і пронизливий звук.

— Ой, — скрикнула Лана. — Ракета! Це тато. Я загаялася. Прощай.

І дівчинка зникла, наче її й не було. Тепер Оксана була певна, що це їй не снилося. Вона ще раз спробувала злетіти, тепер уже без Лани. Вийшло! Вона вигинала своє маленьке тільце, керуючи напрямком польоту. Це було так чудово, що дівчинка ніяк не хотіла опускатися на підлогу. Але пора було лягати в ліжко. Наблизався ранок.

Оксана знову довго спала, але цього разу з іграшками було все в порядку, бо дівчатка, зайняті більш важливими справами, цього разу зовсім не бавилися. Тільки вікно було відчинене, за що мама потім насварила доньку:

— Вночі прохолодно, та й комарі налетять. Не треба відчиняти вікно на всю ніч.

- Коли ж жарко, — сказала Оксана. І на її захист став батько.
- Ти бачила, як вона гарно спала? Свіже повітря — воно, знаєш, не що-небудь.
- Завжди ти її захищаєш. Так вона зовсім від рук відіб'ється.
- Не відіб'ється. Вона розумна дівчинка і нічого поганого не робить. Не можна увесь час зв'язувати дитину своєю зайвою батьківською опікою. Дитина має розвиватися вільно, зберігаючи свою індивідуальність. Батьки не повинні нав'язувати дитині свою волю. Вони мають лише підказати їй, коли вона робить щось не так.
- Чули вже про ті нові методи виховання, — розсердилася мама. — Від тих методів одна тільки шкода для дитини і ніякої користі.
- Я б того не сказав, — не погодився батько.
- Досить, — сказала мама, застережно повівши очима на доньку. — Ми ще з тобою про те поговоримо. Іншим разом.

А Оксанці так хотілося показати татові і мамі, як вона навчилася літати, але дівчинка розуміла, що того робити не можна. Вона добре пам'ятала застеження Лани. Лана мала рацію. Це викличе тільки переляк. І нею почнуть займатися. І вже звичайно прослідкують, аби Лана тут більше не з'являлася. А їй того аж ніяк не хотілося.

Минуло ще скількись часу. Якось вночі хтось боляче вхопив Оксану за вухо. Вона ледве стримала себе, щоб не закричати. Дівчинка розплющила очі. Перед нею стояла Лана.

— Що за жарти такі?

Гостя зло засміялася. Ні, це була не Лана. Дуже схожа на Лану, але не Лана. Вона поводила себе досить дивно. Порозкидала всі Оксанчині іграшки, собаці Рифу зі сміхом відірвала лапу, і він вже більше не відгукувався на своє ім'я. Хотіла поламати Барбі, але Оксана не дала, притиснувши ляльку до грудей. Інопланетянка, здається, не задумуючись, причинила б біль і Оксані.

„Ні, це не Лана, — з острахом думала Оксана. — Це — Лека ... Що ж робити?”
І згадалися слова Лани:

„Леки дуже жорстокі, бо у них нема серця”.

„Значить ... значить, Лану підмінили на Леку. Та чи знає про те її тато? Ні, мабуть, не знає. Бо він не привіз би Леку до мене. Треба якось його попередити, бо Лана може загинути. А як попередити? Я мушу ризикувати. Правда, я ще не літала на такій висоті. Та ю Лана щось таке казала про підвищену напругу, про високе магнітне поле на зорельоті. Але я мушу, бо інакше ...”
Її роздуми обірвала Лека. Вона боляче ущипнула Оксану, аж та ледве не крикнула.

— Ти чого? — сердито запитала у гості.

— А чому ти зі мною не бавишся?

— Послухай, Лано, ти обіцяла мені, що наступного разу візьмеш мене на зореліт.

— То летімо, — відразу й погодилася Лека.

„Лана б так швидко не погодилася” — подумала Оксана. Це ще більше впевнило її, що цього разу до неї прилетіла не Лана, а Лека.

— Але я ще не дуже вмію літати. Ти мусиш мені допомогти.

— Допоможу. Тримайся за мене. Хоча було б дуже смішно, якби ти розбилася. Я ще такого не бачила.

— Смішно? Що ти таке говориш?

Лека весь час крутилася по хаті, а її руки все шукали собі якось руйнівної роботи. Вона вже встигла розірвати кілька книжок, зірвати зі стіни плакат, повитягати з шафи Оксанині сукні. Словом, це було зовсім не схоже на Лану. Оксані ставало страшно. Чи можна довіритися їй? А все ж Оксана мусила.

— Послухай, — сказала Оксана, — якщо ти не допоможеш мені добрatisя до зорельоту і я розіб’юся ... — Оксана на хвилинку замовкла, зважуючи.

— То що тоді? — єхидно спітала гостя, все ще вештаючись по кімнаті і шукаючи роботу для своїх руйнівних рук.

— То що? — повторила вона своє запитання. І Оксана зважилася.

— Тоді всім стане зрозуміло, що ти — Лека.

— Лека? — вона на мить зупинилася, її очі тривожно забігали, потім з якоюсь гіпнотичною силою вступилися в Оксану. Оксані стало недобре. Вона боялася, що ось-ось втратить свідомість. Дівчинка трималася з усіх сил.

— Я не Лека. Я — Лана, — сказала гостя зовсім механічним голосом.

— От і добре. Я дуже хочу побачити зореліт.

— Полетіли. Тримайся за мене.

Це було дуже небезпечно. Оксана це розуміла. Вона напружувала всі свої сили, все своє вміння. Але мусила ще й триматися за Леку, щоб не впасти. Вниз вона не дивилася, аби не закрутилася голова. Оксана не думала про небезпеку, що підстерігає її на зорельоті, про котру їй не раз казала Лана: перенапругу, високе магнітне поле, непідготовленість звичайної земної дівчинки. Головне — врятувати Лану. А для того їй конче треба потрапити на зореліт. Певно, батько Лани і не підозрює, що це не Лана, а Лека. Оксана мусить його попередити. Мусить, мусить. Ті слова вистукували кров у її скронях. З наближенням до зорельоту дихати ставало все важче, кров шугала, стугоніла у скронях, кінчики пальців затерпали. А ще робилося з нею щось таке, чого дівчинка не в стані була ні збагнути, ні описати. Та ось їм назустріч хтось поспішає. Мабуть, це Ланин батько. І коли Оксанці здалося, що вона зараз впаде, її підхопили дужі руки, і вона почула його голос:

— Тримайся, дівчинко. Для чого ж ти? .. Я ж Лану застерігав. Дитяча цікавість непереборна дитяча цікавість. Лано, навіщо ти їй дозволила?

— Вона сама захотіла, — спокійнісінько сказала Лека.

Вони вже були на зорельоті. Дівчинка опинилася в спеціальному відсіку, де штучно були створені умови, близькі до земних. Як тільки Оксана змогла

говорити, вона сказала:

— Це не Лана, це — Лека. Тому я й прилетіла. Я хотіла попередити. Це — Лека.

— Лека? Звідки ти знаєш?

— Знаю. Рятуйте Лану.

І заплющила очі.

Чоловік вибіг з відсіка і незабаром знову повернувся. Він почав приводити до тями дівчинку. Вмикав якісь прилади, давав їй якесь пиття. Свідомість поступово поверталася до Оксани.

— Говори, дівчинко, говори. Це дуже важливо. Ти навіть собі не уявляєш, як це важливо. Звідки ти знаєш, що це — Лека? Я того не помітив.

— Це не Лана. Вона жорстока, у неї немає серця. Вона поламала моого собаку Рифа, стала рвати мої книжки. Навіть мова у неї, як у робота. Лана мене б нізащо не взяла на зореліт, а ця погодилася відразу. А ще вона сказала, що було б дуже смішно, якби я розбилася. Це — Лека.

— Який жах. Як же ж я не помітив? Але ти не бійся, я її нейтралізував. Ти дуже відважна дівчинка. Аби тільки тобі все минулося без наслідків. Я за тебе дуже переживаю. Боюся тільки, що цього разу не вдастся скрити твою мандрівку від твоїх батьків. Хоч ти і маленька, але я змушений відкрити тобі одну таємницю. Розумієш, вожді нашої планети хочуть захопити землю. Тут умови майже такі, як на нашій планеті. Але наші вожді не хочуть воювати. Вони придумали інший спосіб, повільний, але певний. Земляни і не підозрюють, яка страшна небезпека їм загрожує ... Ти чуєш мене? Ти мусиш це запам'ятати. Дорослі не повірять тобі. Може статися й так, що тебе покладуть у лікарню, але ти мусиш про все розповісти, застерегти землян. У мене більше контактів немає.

— Я розповім. Я вас уважно слухаю і постараюся все запам'ятати. Мені вже краще.

— Наші вожді, а до них долучилися і деякі вчені, хочуть підмінити Леками всіх земних дітей. Це настільки невірогідно, що земляни можуть нічого не помітити, якщо їх, звичайно, не попередити. Все сплановано дуже просто. Справа тільки в часі. Зрозуміло, що Леки не зможуть народжувати дітей. Ось і все. Старше покоління відійде, нове не народиться — і Земля буде належати їм.

— Але ж це жахливо.

— Так. Краці вчені нашої планети вирішили боротися, але це важко. Тепер ми будемо боротися разом з землянами. А ти мусиш нам допомогти. Аби тільки твої батьки тобі повірили. Аби тільки не подумали, що це божевільна маячня.

— Батько не подумає. Батько мені повірить. А от мама ... Не знаю.

— Але тобі треба повернатися. Незабаром ранок.

— Але я ...

— Не хвилюйся. Ти надто знесилена. Я сам занесу тебе додому. Але завтра ти не зможеш встати. Для твого організму це надто велике перевантаження. Тепер все буде залежати від твоїх батьків: від того, як вони це сприймуть. У тебе все минеться. Ти поправишся. Але потрібний час і догляд. Дуже хочу надіятися, що все буде добре. Ми з Ланою неодмінно провідаємо тебе. Дякую за дочку. Тепер я Лану врятую. Я розкажу нашим, що вожді вже почали втілювати свій задум з Леками. Будемо боротися. Ти відважна дівчинка і дуже нам допомогла. Не тільки Лані. Ну, тобі пора.

Чоловік взяв дівчинку на руки і майже непритомну відніс додому і поклав у її ліжечко. Вже починало розвиднятися. Оксана відразу заснула, а правильніше б сказати, пірнула у хворобливу маячню.

Опритомніла дівчинка десь аж після обіду. Біля неї сиділа заплакана мама, стурбований батько ходив по кімнаті. Непритомну дитину оглядав лікар, але він так і не зміг поставити діагноз. Від лікарні поки що утрималися, бо не знали, що з дівчинкою. Як запевнив лікар, смертельної небезпеки не було. Пульс і серцебиття було нормальні. Дитина перебувала у глибокому і якомусь дивному сні. Треба очекати, доки вона прокинеться, тоді може щось і прояснитися.

— Одно без сумніву: дівчинка пережила сильний стрес. І ще щось ... А що — отого я не знаю.

Такий був висновок лікаря. Він пішов, обіцяв подзвонити. Залишив номер свого мобільника, просив зателефонувати, як тільки дівчинка прокинеться. Це був чесний і порядний лікар. Він не хотів видавати себе за великого спеціаліста, а чесно зізнався, що з таким випадком він ще не стикався.

Оксана все ще спала. Батьки стиха перемовлялися.

— Ось вони, твої розумні принципи виховання, — зі сльозами докоряла мати.

— Дівчинка зовсім без нагляду. Тут вночі явно хтось був.

— Ти, люба, говориш нісенітниці, — захищався батько. — Ну хто тут міг бути? Вхідні двері зачинені, та й ми почули б.

— А вікно настіж ...

— Ну хто б проник сюди через вікно на дев'ятому поверсі?

— Але ж проник.

— Я в таке не вірю.

— А поламаний собака? А порвані книжки?

— Ну, собаку Оксана сама могла поламати. Може, ненароком, а можливо, песик чимось її розсердив.

— По-твоєму виходить, що наша донька власноруч порвала свої улюблени книжки?

— Ні, того вона зробити не могла ні при яких обставинах. Це неймовірно.

Оксана вже давно прокинулася, але не мала сили чи не хотіла розплізгнути очі. Вона слухала суперечки батьків і посміхалася. У неї була своя таємниця,

а дорослі про те не знали. Це вони тільки так думають, що знають все на світі. А вони не знають навіть своїх власних дітей. Хотілося пити. В роті зовсім пересохло. Оксана, не відкриваючи очей, ворухнула губами. Але ніхто її не почув. Батьки були зайняті своєю суперечкою. Тоді Оксана, напружаючи всі свої сили, сказала:

— Це Лека. Це вона.

— Знову марить, — тихо сказала мама, поправляючи на доњці ковдру і ледь торкаючись її гарячого лоба.

— Я не ... я не марю, — прошепотіла дівчинка. — Пити.

Мати кинулася напувати доњку. Оксана пила довго і жадібно, а потім знову відкинулася на гарячу подушку. Батько підійшов до неї і тихо спитав:

— Оксано ... донечко ... Ти мене чуєш?

— Чую, тату.

— Ти маєш розповісти нам все. Все, що тут відбулося, бо інакше ... Розумієш, ти захворіла, а ми не знаємо, як тебе лікувати, бо не знаємо, що з тобою. От ти, коли марила, часто вимовляла слово „Лека”. Ти можеш пояснити, що це означає? Це лелека?

— Ні. Це — лялька. Електронна лялька. Ну ... як робот, тільки дуже схожа на людину. Це була дівчинка. Як ... я. І ще ... як Лана.

— А хто така Лана?

— Теж дівчинка. Але справжня. Лана — інопланетянка.

— Все це тобі насnilося?

— Ні, все це було насправді. Я побувала на їхньому зорельоті. Тому й захворіла. Від перенапруження. Батько Лани сказав, що все це пройде. Але ... він сказав ... як же він сказав? А-а, згадала. Він сказав, що потрібен час і догляд.

Батьки переглянулися. Мати мовчала, а батько продовжував розмову.

— А ти б могла нам розказати ... ну, скажімо ... про цей зореліт?

— Так, таточку, я неодмінно розкажу. Це дуже цікаво. Але зараз я ще трохи посплю. Можна?

І дівчинка заплющила очі.

— Вона зовсім безсила, — тихо сказав батько. — Нехай відпочине. Тут явно криється якась загадка.

— Ти що, не розумієш, що у дитини порушена психіка?

— Я в тому не певен.

— Її треба в лікарню, до доброго психіатра.

— В психіатричку? Оксану? Ну вже вибач. Я того не допущу.

— Але ж хіба ти не чув, що вона говорить? Леки, зореліт, інопланетяни ... Це ж маячня.

— Послухай ... я знов, що ти недалека розумом жінка, але не думав, що це так безнадійно.

— Я недалека?

Закипала сварка.

— Ну, вибач. Я погарячкував.

— Ні, почекай.

— Послухай, люба, нам з тобою не можна зараз сваритися. Я вибачився. Все. Але Оксану в психіатричку я не дам.

— Бо ти й сам хворий. Тебе також треба в психіатричку.

— Одна ти у нас розумна.

— Розумна. І я не буду мовчки дивитися, як гине моя дитина.

— Ходімо звідси — і нехай вона спить. По-моєму, для неї це зараз найнеобхідніше.

— Нікуди я не піду. Я її більше саму не залишу. А раптом з нею знову щось станеться?

— Нічого з нею не станеться. Біжи і подбай про легку вечерю для дитини. Якщо вже так треба, то я тут побуду.

Оксана спала. Час від часу вона посміхалася, щось пошепки казала, а часом здригалася і на її обличчі був переляк. Раптом дівчинка відкрила очі і гарячково зашепотіла:

— Татку ...

— Що, донечко?

— А мама де?

— Пішла готовувати тобі вечерю.

— Добре, а то мама подумає, що я марю... Я знаю одну таємницю. Її треба розказати нашим вченим чи ще там кому.

Батько спохмурнів. Тепер і йому здалося, що з його доњкою таки не все гаряд. „Мабуть, дружина має рацію” — подумав, а в голос сказав:

— І що ж треба сказати нашим вченим, моя люба донечко?

— Я, татку, не хвора. Я зовсім не хвора. До нас прилітає зореліт. Його ще на Землі називають НЛО. Він з іншої Сонячної системи. З планети ... я забула, як та планета називається. Їхнє сонце більше від нашого. А їхня планета в таких приблизно умовах, як наша Земля. І люди на тій планеті зовсім, як ми, тільки, може, трохи менші за нас. Зате, татку, вони вміють добре літати. Це дуже цікаво. Руками і всім гнучким тілом вони керують своїм польотом. Я теж вмію. Лана мене навчила. Я потім тобі покажу, коли одужаю. Тоді ти мені повіриш.

Батько зі смутком дивився на Оксану. Тепер він цілком був певний, що вона не при своєму розумі.

„Треба ж таке вигадати, — думав Михайло Петрович. — Хоча ... маячня — це теж, очевидно, витвір дитячого розуму. Все тут має логіку, свою, якщо хочете, довершеність”.

А Оксана тим часом розповідала батькові про Лану, про її батька, про вождів, про Леків. Розповідала, аж доки не втомилася і знову не заснула. Батько сидів

і не знати, що все це має означати. З одного боку — так, це було дуже схоже на божевілля. А якщо подивитися інакше? А якщо пригадати, що про НЛО і контактерів вже точилося багато балачок і неймовірних розповідей? Може тому в них ніхто й не вірить, що вони надто невірогідні?

— Ні, з тим треба щось робити, — думав Михайло Петрович.

Наступного дня з самого ранку Михайло Петрович рішуче попрямував до інституту імені Поповича. Ніхто того не афішував, але Михайло Петрович від когось чув щось таке, що в тому інституті нібито займаються всякими космічними проблемами та іншими аномаліями.

— До кого ж мені йти? — розгублено думав Михайло Петрович. — А раптом вони і про мене подумають, що я психічно хворий? І що я їм доведу? І до кого все-таки мені йти? Піду я, мабуть, до ректора, а там вже він мені скаже, до кого мені звернутися. Або скаже, щоб я не морочив їм голову і йшов лікуватися.

Але тут виникло непередбачуване: в інститут його не пускали. Як хлопчицька! Не пускали — і все! І документи він мав, але і це не допомагало. Торочили щось про якусь спеціальну перепустку.

— Та зрозумійте, — пояснював Михайло Петрович „церберші”, — мені нема часу, аби десь там шукати спеціальну перепустку. У мене термінова справа.

— У всіх термінові справи. Абсолютно у всіх, хто сюди приходить. Не можу, громадянине. Не можу — і все. Я на роботі, і маю свою роботу виконувати як слід.

— Але ж, повірте, це дуже важливо.

— Вірю. Однак пропустити вас не можу. А до кого, власне, ви хотіли?

— Та, мабуть, до ректора.

— От бачите. Ви й самі ще гаразд не знаєте, до кого вам треба. Ні, не пропущу. Михайло Петрович розгублено стояв і не знати, як йому бути. Аж тут несподівано підійшов високий сивий чоловік і зацікавився, що тут відбувається.

— А от ... перепустки не має, а хоче пройти. Ще й сам не знає, до кого йому: чи до ректора, чи до завгоспа.

Тоді сивий чоловік повернувся до Михайла Петровича і запитав:

— У вас, власне, що?

— Розумієте ... У мене справа не зовсім звичайна. Моя шестилітня доночка стверджує, що до неї прилітають інопланетяни і ...

— Що ж, це дуже цікаво. Ходімте зі мною. І прошу вас, не сердьтеся на нашу Порfirівну. І до жінки:

— А вам, Порfirівно, соромно. Маєте під руками телефон. В таких випадках телефонувати треба та й запитати. Скільки я маю вам про те казати?

— Так я ж не знала. Вони ж охоронцям нічого про таке не кажуть, ніби охоронці — дурні якісь.

— Ну-ну, Порfirівно, не треба сердитися.

У кабінеті, де вони розташувалися, було стільки цікавого — прилади, всілякі карти, — що Михайло Петрович довго стояв, роздивлявся і ніяк не міг оговтатися. Як той школяр. Господар того цікавого кабінету не приспішував. Лише, коли Михайло Петрович все роздивився, тихо сказав:

— Сідайте і розповідайте. Не бійтесь розказати щось невірогідне. Я до всього звик. І протягнув Михайлу Петровичу руку.

— Професор Гринів. Микола Гнатович. Займаюся космічними контактами і всякими аномальними явищами. Так що ви потрапили куди слід. Розповідайте все. Нехай вас нічого не стримує. Ми тут звикли до найневірогіднішого.

— Та, власне ... це все моя донька. Я сам такого нічого не бачив. Вона мені розповіла, що ...

І тут Михайло Петрович переповів всю тут фантастичну історію, котру почув від Оксани. А закінчив так:

— Моя дружина схильна думати, що наша донька психічно хвора. Я не певний, що застану дівчинку вдома, що вона без мене не запроторить дитину в психлікарню.

— Ні-ні, — застережно підняв руку професор. — Того робити не можна. Це може підірвати дівчинці здоров'я. Медичне втручання тут зайве. Дівчинка цілком здорова. Це і справді схоже на контакт. Просто ми не звикли розглядати себе як частину Всесвіту. Ми ще не звикли до думки, що живемо серед інших космічних цивілізацій, а іноді навіть на їх стику. Ви добре зробили, що прийшли.

— Я відразу подумав, що не до лікарів треба йти. Тут вони нічого не знають.

— Ви правильно подумали. Тим паче, що ми маємо про те деякі відомості. Тільки не могли зв'язати їх у єдине ціле. Ваша донька нам дуже допомогла. Все це не так просто, як може видатися. І дуже небезпечно. Леки, кажете? І професор погортав якісь записи, а потім ще якийсь довідник.

— Планета Кошор. Сусідня з нами. Правда, це сусідство дуже відносне. Як для нас, землян, це дуже далека відстань. Це планета з іншої Сонячної системи. Тут є один цікавий момент. Інопланетяни для контакту чомусь вибрали дитину. Дитяче спілкування. Здається, нікому б таке і до голови не прийшло. Чи не тому, що діти здатні повірити у найневірогідніше, як у казку?

На прощання Микола Гнатович сказав:

— Візьміть мою візитівку. Потім я вам випишу спеціальну перепустку, а то наша охорона іноді буває аж занадто надійна. Правда, найчастіше не там, де треба. Телефонуйте мені, як тільки буде потреба. Або й просто так. Якщо ваша дівчинка вже в лікарні, теж телефонуйте. Ми мусимо її звідти вихопити. А це, повірте, не легко. Я це знаю. Така доля всіх контактерів.

Вони попрощалися, як добрі приятелі, і професор провів Михайла Петровича аж до виходу, бо їхня Порфирівна була непередбачувана, від неї всього можна було сподіватися.

А вдома на Михайла Петровича чекала неприємна несподіванка. Дружина, скориставшись його відсутністю, знаючи, що він буде проти, поклала доночку у психіатричну лікарню. Оксана страшенно плакала, дорікала матері, що та не любить її, але Надія Федорівна була невблаганна. Документи вона підготувала зарання, так що формальності багато часу не забрали. І тепер Оксана вже була в лікарні. І може саме в цей час їй робили уколи, котрі могли завдати дівчинці непоправної втрати здоров'я. Те, що потрібно хворій людині, часто завдає шкоди здоровій.

— Що ж ти наробила! — жахався Михайло Петрович. — Ти навіть не здатна того собі уявити, якої непоправної шкоди може завдати нашій дитині таке, з дозволу сказати, лікування. А документи! Це ж на все життя! Ти перекреслила майбутнє нашої доночки. Лікувалася у психіатричній лікарні ...

— Навпаки. Твоя байдужість і безпринципність може завдати нашій доночці непоправної шкоди.

— Ти просто тупа, безмозка качка. Я дурно трачу час на порожні балачки, — зло кинув Михайло Петрович і розвернувся, щоб іти. Та його зупинив ехидний голос дружини.

— Не спіши. Тебе до неї не пустять.

— Як це — не пустять?

— А так, дуже просто. Я сказала, що ти неурівноважений і щоб тебе до неї не пускали, бо ти можеш причинити їй тільки шкоду, бо ти потураєш її маячні. Лікар зі мною погодився. Так що вибачай.

Михайло Петрович був ошелешений. На якийсь час він просто скам'янів. Йому просто відібрало мову. Потім він оговтався і майже пошепки сказав:

— Ти що? .. Ти що? .. Збожеволіла? Мене, батька, не пустити до моєї дитини? Та як ти сміла? Знаєш ... дастъ Бог, закінчиться вся ця історія — і я негайно подаю на розлучення.

— Овва! Злякав! Ну і подавай. Хоч сьогодні. Після тих образ, яких я натерпілася від тебе, я й сама більше не хочу з тобою жити.

Михайло Петрович пішов до лікарні, маючи намір зустрітися з головним лікарем. Не може ж такого бути, щоб його ніхто не вислухав і не зрозумів. Але головного лікаря не було — був на якійсь нараді. А всі інші були тупі чи глухі, чи може перебрали хворобу від своїх пацієнтів.

— Не можна. Пускати не велено. Дівчинка знаходиться на обстеженні.

Зателефонував професору Гриніву.

— Це я, Михайло Петрович, що був у вас сьогодні.

— Що трапилось?

— Дитина вже в лікарні. Дружина влаштувала, доки мене не було.

— Я так і думав. Тільки не сподівався, що це буде так швидко. Переважно це триває довше.

— Дружина все готовала потай. Я нічого не знав.

— Що ж, така сумна доля всіх контактерів. Та ви не хвилюйтесь, ми її вирвемо.

— Але ж найстрашніше те, що моя дружина все влаштувала так, що мене до Оксани не пускають. Я навіть не зможу підтримати дівчинку, заспокоїти її.

— Як це — не пускають? — не повірив професор. — Батька не пускають?

— Уявіть собі. Дружина переконала їх, що я — неврівноважений, підтримую її маячню і тим завдаю дитині непоправної шкоди.

— Чортзна-що! Хтось тут явно хворий. Але, Слава Богу, не ми з вами. І не наша дівчинка. Ну, от що, друже. Сьогодні ми з вами вже нічого не зробимо.

— Як? І донька залишиться там? Це жахливо. Вона там сплачується. Вона ще така маленька. А головне — вона мене чекає і вірить, що я врятую її від тієї напasti.

— На жаль, сьогодні ми вже нічого не зробимо. Головного нема, а без нього, самі знаєте ... Та ви не журіться. У мене є спеціальна перепустка. Мене пропустять. Я дівчинку заспокою. А завтра о дев'ятій я чекаю вас біля лікарні.

Тієї ночі зореліт знову завис над сонним містом. З нього випурхнула маленька істота. Це була дівчинка Лана. Як маленьке ангелятко, летіла вона, граційно і плавно, тримаючи напрямок до знайомого вікна Оксаниної кімнати. Але що трапилося? Лана повертається назад. Надто швидко повертається. На зорельоті явно хтось хвилюється. Маленькі вогники-зірочки так і мерехтять. Ось Лана вже підлетіла до зорельоту. Там на неї чекає батько.

— Ну що? — запитує він, як тільки донька опинилася з ним поруч.

— Вікно зачинене. Оксанчине ліжечко застелене. Я про всякий випадок облетіла довкола, заглянула у всі вікна, але її в будинку немає.

— Справи кепські. Дівчинка в небезпеці. Треба її рятувати.

— А як?

— Я ще сам до ладу не знаю. Нам бракує досвіду. Треба йти на контакт з землянами. Відкладати більше не можна.

— Це небезпечно?

— Ну ... як тобі казати ... Наслідки можуть бути непередбачувані. Але ми мусимо. Дівчинка із-за нас, як кажуть земляни, ускочила в халепу. Треба її рятувати.

— Вона ж мене врятувала. Правда, татку?

— Так, вона тебе врятувала. Ризикуючи своїм життям. Якби Лека щось запідозрила, вона б могла її просто скинути на землю, і дівчинка неодмінно розбилася б. Та й на зорельоті їй загрожувала небезпека.

— То що ми будемо робити? — непокоїлася Лана.

— Земляни не агресивні. Але вони надто мало знають. Вони не вірять, що ми — це реальність. І тому можуть накоїти лиха. Та й ми ще надто мало знаємо про землян. Та найгірше те, що я не можу обійтися без тебе. Ти мусиш мені

допомагати. Я знаю, що це до деякої міри ризиковано, але нічого не можу зробити. Ти мені потрібна. Я не можу ніким тебе замінити.

— Можеш на мене покластися, тату. Ти знаєш, що я смілива і добре підготовлена. За мене можеш не боятися.

— Я знаю. Але все-таки ... Якби я міг, то краще обійшовся б без тебе.

— Я б тобі такого не дозволила, — засміялася Лана.

— Отже, тату, як земляни кажуть, твій план дій?

— Біда в тому, що ніякого плану дій у нас нема і бути не може. Ми не знаємо, як себе поведуть земляни. Треба буде діяти залежно від обставин. Найперше, що ми маємо зробити, це замаскувати наш зореліт десь у лісі. Замаскувати так, щоб його ніхто не зафіксував.

— Ти покриєш його хмаринкою захисту?

— Так, доведеться. Тоді його не зафіксують ніякі радари.

— А ми що?

— А ми до ранку мусимо добрatisя до міста, бо завидна ми літати не зможемо. Уявляєш, що було б, якби хтось з землян побачив, що ми летимо? Зібралися б натовп і ми б нічого не змогли зробити. По місту нам доведеться ходити пішки. Навіть транспортом землян ми скористатися не зможемо, бо за нього треба щось платити, а ми до того не готові. Тепер навіть ти зрозуміла, наскільки ми зле підготувалися до цієї експедиції.

— А може використати екстракт невидимості?

— Ні, ми не можемо хоча б тому, що мусимо спілкуватися з землянами. Найперше нам треба розпитатися, де та їхня лікарня, в которую могли влаштувати дівчинку, а вже потім думати, як її звідти вирвати і зробити так, щоб вона туди більше не потрапила. Пішки ходити нам буде важко. Земне тяжіння суттєво відрізняється від нашого.

— Це просто треба звикнути, тату. Я вже майже звикла.

— Це тобі так здається.

— Ні, не здається. От я тобі це доведу.

— Добре, добре. Я знаю, що ти у мене смілива і здібна космонавтка. Тільки будь обережна, не привертай до себе уваги. Поки що ми мусимо скидатися на землян.

Вулицями міста йшов чоловік у широкому плащі. Якщо добре придивитися, то плащ той відсвічувався голубуватим сяйвом, але до чоловіка ніхто особливо не приглядався.

Починався новий день — і всім було ніколи. Хтось поспішав на роботу, хтось на навчання, а хтось — на базар. Одні поспішали щось продати, а другі — купити. Поряд з чоловіком йшла маленька дівчинка в одязі, схожому на наші спортивні костюми. Хода в обох була якась чудна. Виглядало так, що чоловік ішов, нібито трохи підстрибуючи, а дівчинка час від часу ніби трішки підлітала, а потім знову крокувала по землі. Але заклопотані люди, особливо

вранці, на такі дрібниці не звертали уваги. Їм ніколи приглядатися, хто як ходить. Як ви вже здогадалися, це були Лана та її батько. Вони підходили до психіатричної лікарні. Двері були зачинені.

— Чекай, тату, он кнопка. Натисни, я не достану.

В глибині було чути лункий дзвінок. Відчинилося маленьке віконечко і звідти виглянула сердита заспана тітонька.

— Вам чого?

— Ми ... тут лежить дівчинка Оксана. Ми хотіли до неї.

— Боже мій, і чого вам не спиться? — ще більше розсердилася жінка. — Вони хотіли до Оксани! Мало чого хто хоче. Тут вночі спокою нема: „швидка” за „швидкою”. А вранці ще й вони. Ще рано. Ще нікого не пускають. Тільки з дев'ятої години. Там же все написано. Так що вам доведеться почекати. Чого ж ви так рано?

— Ми приїжджі, — знайшовся чоловік.

— Ну ... однаково.

Вони чекали. До лікарні підходили та й підходили люди. Певно, медичний персонал. Всі кидали на них байдужі погляди і йшли собі далі. Очевидно, для них був інший вхід — службовий.

— Значить, ми таки досить добре адаптувалися і стали схожими на землян, — тихо сказав чоловік. Біля лікарні потрохи збиралися люди, що чекали, як і вони. Це явно були відвідувачі. Вони відрізнялися тим, що кожен тримав у руках пакет.

— Що це у них? — тихо спитала Лана, очима вказуючи на пакети.

— Щось із їжі для тих, до кого вони прийшли.

— А хіба тут у лікарні хворих не годують?

— Та ні, мабуть, годують, але не достатньо.

— Ой, то це там десь і Оксана голодна, а ми для неї нічого не маємо, — захвилювалася Лана.

— Це нічого, — заспокоїв батько, — до неї, напевно, приходять її батьки. Це зараз не головне. Але ходімо. Бачиш, віконечко вже відчинилося. Люди вже підходять, обминаючи нас.

Але жінка у віконечку раптом сердито сказала:

— Куди? Куди? Он люди приїжджі вже давно чекають.

І до них:

— Підходьте. Чого ж ви стоїте? Вам до кого?

— Нам до Оксани.

— Мужчина, прізвище, відділення?

— Прізвище ... ми не знаємо прізвища.

— А відділення ? Палата?

— Ми нічого не знаємо. Ми приїжджі. Дівчинка зовсім маленька, така, як оця.

— То значить, вона в дитячому відділенні. Палату можна знайти. Але ж пріз-

вище. Як же так, мужчина, що ви не знаєте прізвище хворої?

— Та, знаєте, діти подружилися. А вони рідко питаютъ за прізвище, — знайшовся чоловік.

Це виглядало переконливо, але становища не рятувало.

— На жаль, я нічим не можу вам допомогти.

— А що ж нам робити?

— Не знаю.

Позаду загомоніли люди.

— Мужчина, ви затримуєте чергу. Відходьте.

— Не знають нічого і йдуть.

— І як так, щоб прізвища не знати?

— Ні, таке може бути. Діти собі бавилися ...

Вони вже відійшли, а в черзі ще довго розмірковували люди, чи може таке бути, чи не може. Розмірковували, сперечалися, забувши на часинку про свої проблеми.

Лана з батьком відійшли в бік і стали думати, що ж їм далі робити. Як же вирятувати дівчинку з тієї страшної лікарні, коли вона зовсім не хвора? До них підійшов Михайло Петрович, що вже давно спостерігав за ними. Він чекав, що вони от-от з'являться. Михайло Петрович відразу їх запримітив. Дивився за ними, аж доки не впевнився, що це таки вони. Він слідкував за сценкою біля віконечка, а тепер сміливо і впевнено підійшов до прибульців. Він тихо сказав:

— Її прізвище Кравців. Кравців Оксана.

— Кравців? — здивувався чоловік. — А звідки ви знаєте, кого ми шукаємо?

— Знаю. Бо я її батько.

— Он як! Я радий. Нам просто пощастило. А то у нас тут халепа вийшла з тим прізвищем. Я якось зовсім забув, що тут у вас прізвища. Словом, мій прорахунок — не передбачив ... Скажіть ... так ви не вірите, що ваша донька хвора?

— Не те слово. Я впевнений, що вона здоровісінька. Вона мені все розказала.

— Тоді ... це означає, що ви вірите у нас? Тобто вірите, що ми — реальність, а не маячня?

— Так, звичайно. Інакше б я до вас не підійшов.

— А як же ви допустили, що Оксана тут?

— Я пішов до інституту, щоб про все повідомити — є у нас такий інститут.

А дружина тим часом ...

— І ви повідомили?

— Так. Я зустрівся з одним професором і все йому розказав. До речі ...

Михайло Петрович глянув на годинник. — Він вже має бути тут. Але, очевидно, щось його затримало, професор спізнюються.

— Це прекрасно, що нарешті налагоджуються якісь контакти, — сказав інопланетянин. А Лана, що досі стояла мовчки, легенько відірвалася від землі

і закружляла у якомусь химерному танці.

— Лано, не пустуй, — спинив її батько. — Все це і справді добре, але радіти будемо потім, коли Оксана буде з нами. А зараз ... Давайте поміркуємо над планом наших дій.

— Страйвайте, ось іде пан професор.

— Пан — це його ім'я?

— Ні, пан — це таке звернення до людини чоловічої статі.

— Бачиш, Лано, скільки нам з тобою ще вчитися треба. Це не так просто.

Професор Гринів підходив до них і вже здалеку посміхався.

— Вітаю посланців науки, — сказав, підходячи.

— Я все зрозумів, пояснень не треба.

І протягнув руку інопланетянину.

— Микола Гнатович, професор.

— Професор Календ, — коротко відповів той.

— Календ — це ваше ім'я? — здивувався Микола Гнатович.

— Саме так. Прізвищ у нас немає.

— Чи не має ваше ім'я нічого спільногого з нашим календарем?

— Очевидно, має.

— А яким же чином це слово побутує у нас і у вас?

— О, не тільки це слово. Нам з вами ще буде чому дивуватися і над чим працювати, пане професоре. Я правильно сказав?

— Ви все правильно сказали, пане Календе.

Микола Гнатович потиснув руки всім присутнім, протягнув руку Лані:

— І тебе вітаю, дівчинко. Ти нам дуже допомогла. Я вже знаю, що ти — смілива і розумна.

— Це Оксана смілива. А я що? Я з татом. З татом не страшно.

— Ти — справжня космонавтка. І це головне.

— Я вам більше скажу, — похопився Календ, — ми з Ланою не лише посланці науки і планети Кошор. Ми ще й посланці МАЗДу.

— МАЗДу? А що це таке? Нечув.

— МАЗД — це Міжпланетна Асоціація захисту дітей.

— Ого! — захоплено вигукнув Микола Гнатович. — Значить, є така організація? А ми, виходить, остронь?

— Ні, не остронь. Ваша дівчинка вже долучилася до нашої роботи, — сказав Календ. — І її батько також. А тепер, я певен, пане професоре, долучитесь і ви. Я, між іншим, мав завдання сконтактувати з вами, але ще не встиг.

— Зі мною? А звідки МАЗД знає про мене?

— Працюємо, пане професоре. Збираємо інформацію. Слухаємо ваші радіопередачі, дивимося ваше телебачення. Аякже!

— Невже це можливо?

— Можливо. Ми вже дечого досягнули. Але, на жаль, ті досягнення не завж-

ди нам на користь. Та про це ми ще будемо говорити. Мусимо говорити, бо загроза надто велика. Передові сили мусять об'єднатися. Але зараз не про те треба думати. Дівчинка із-за нас, як у вас кажуть, ускочила в халепу. Мова у Календа була чиста, майже без акценту. Тільки звуки „с”, „з” і шиплячі він вимовляв ніби з присвистом. Та це не заваджало добре його розуміти. Михайло Петрович спитав:

— А де ви так добре навчилися нашої мови?

— О, ми знаємо багато мов. Бо як же інакше? У нас є спеціальні інститути, котрі займаються мовами інших планет. Там можуть вчитися навіть діти, котрі готуються стати посланцями. Але про все це потім. А зараз давайте думати, як нам діяти. Бо, доки ми з вами тут розмовляємо, дівчинка перебуває під наглядом лікарів. А це дуже небезпечно здоровій дитині.

— Дуже шкода, але наш цікавий симпозіум доведеться відкласти, — сказав Микола Гнатович.

— Найперше ходімо до головного лікаря, — запропонував Михайло Петрович.

— Всі? Нас не пустять, — занепокоївся професор Гринів.

— Давайте спробуємо ваші земні можливості. А якщо не допоможе, тоді ми спробуємо свої.

Всі гуртом підійшли до віконечка. Попереду — Михайло Петрович.

— Ми до головного лікаря. Надіюсь, він сьогодні вже є?

— Так, він у себе. Але вас забагато. Всіх я не можу пропустити.

— А якщо ми — делегація? — не здавався Михайло Петрович.

— Ну ... тоді я вас взагалі не пропущу. Приймати делегацію ми зараз не готові.

— Ні-ні. Це я пожартував. Ми з професором — до головного лікаря, а ці двоє — провідати мою доньку.

— Прізвище вашої доньки? Бо вони чомусь його не знали. Я їх запам'ятала. З самого ранку тут стовбичать. А прізвища не знають, — не вгамовувалася балакуча стражниця.

— Прізвище моєї доньки — Оксана Кравців.

Стражниця погортала якісь папери.

— Є така. Але до неї не можна. Тільки матері.

— Що за дурниці! Що вона, кидається на людей? — обурився професор.

— Не знаю. Може й кидається. Тут все може бути. Не велено пускати — і все. А я що? Я тільки виконую все, що мені кажуть.

Михайло Петрович повернувся до своєї групи.

— Що робимо?

— Ми з вами йдемо до головного лікаря, — сказав професор Гринів. — А вони нехай чекають.

Позаду наростиав гомін.

— Чергу затримують.

— Йдіть або туди, або сюди.

- Тільки подумати: не можна — а вони пруться.
- Нахаби!
- Не зважайте, — заспокоїв Михайло Петрович Календа та Лану, що вже починали хвилюватися. — У нас, на жаль, вистачає отаких, скажімо, не дуже розумних людей.
- Ви чули? Він ще й нас ображає!
- Хам!
- Та заспокойтесь, — спокійно сказав Микола Гнатович. — Якщо ви прийшли сюди, значить, у всіх вас є свої проблеми. А у нас — свої. Не треба виливати злість один на одного. Це зовсім нічого не змінить і нікому нічим не допоможе. Я готовий вибачитися за Михайла Петровича. Він погарячкував. Але зрозумійте і його: батька не пускають до доньки.
- Черга знову завирувала, але тепер її гнів був спрямований уже в інший бік.
- Хами!
- Хапуги!
- До доньки не пускають! Ні, ви тільки собі уявіть! Та я б їм ...
- Грошей хочут!
- А тим часом двері відчинилися і стражниця сказала:
- Хто там до головного? Заходьте.
- І Михайло Петрович та Микола Гнатович зникли за масивними дверима. Далі їх провели до головного лікаря. Той сидів у своєму розкішному кабінеті і здавалося, що йому нема ніякого діла ні до хворих, ні до їхніх родин, ні взагалі до будь-чого чи будь-кого на всій землі, окрім своєї персони.
- Ви по якому питанню? — кинув він, не глянувши на прибульців і не чекаючи, доки вони назвуть себе.
- Мене не пускають до моєї доньки.
- Прізвище?
- Оксана Кравців.
- Головний лікар не потрудився навіть заглянути в папери.
- Не пускають — значить, не положено.
- Але ж я батько.
- То й що?
- А хіба ж є такий закон, щоб батька не пускати?
- Тут закони я встановлю, а не ви.
- Тепер тільки головний лікар заглянув у папери.
- Як ви сказали? Оксана Кравців? Так ... є така. Дитина тяжко хвора. Знаходиться на обстеженні. Ми її не з вулиці взяли. Її здала мама. Так що до нас претензій бути не може.
- Але ж дівчинка цілком здорова.
- Це вам так здається. Дитина пройде повне обстеження — тоді все ѿз'ясується. Я можу лише повторити, що дитину здала мама, а мамі ми схиль-

ні довіряти. До речі, ваша дружина власне й сказала, аби вас до доньки не пускати.

— Чим вона це пояснила?

— Нічим не пояснила. Це її право.

— Ні. Почекайте. Її право! А мое право ж як? Я ж батько.

— Я так зрозумів, що ви розлучені і живете окремо.

— Хто вам таке сказав? Ми не розлучені, і я живу вдома.

— То, може, ви ... зловживаєте спиртним?

— Боже борони.

— Ну, тоді я не знаю. Зрештою, я можу вас пропустити до вашої доньки, якщо ви так наполягаєте, якщо ви так хочете.

— Ще б не хотіти!

— Добре. Я скасую заборону. А ви з чим? — нарешті кинув головний свій погляд на професора Гриніва.

— Я також з питання Оксани Кравців.

— Ти диви! Що ж це за така персона грата? А ви тут до чого?

— З вашого дозволу ...

І Микола Гнатович, підійшовши до столу, поклав візитівку, посвідчення і спеціальну перепустку. Головний трохи знітився і скоса глянув на документи.

— Що? СБУ?

— Ні, науковий центр.

— А до чого тут ...

— Річ у тім, що дівчинка і справді цілком здоровая.

— Це може визначити тільки медицина. Я заглянув у її історію хвороби. У неї маячня, вона розповідає про якихось інопланетян, що нібито до неї прилітали, ще верзе казна-що.

— Так-от ... Маю вам сказати, що інопланетяни — це не маячня, а реальність.

— Перепрошую пана ... — головний заглянув у візитівку. — Я дуже перепрошую пана професора, але може ви також хворий? Може вас також переслідує якась маячня?

Обличчя професора Гриніва вкрилося плямами.

— Я перепрошую, — сказав він, ледве себе стримуючи. — Не маю честі знати, як пана звати, бо пан не відрекомендувався ... але тоді і я можу вас визнати хворим на тій підставі, що ви не вірите в існування інопланетян, коли це факт очевидний.

— Та як ви смієте?

— Смію, бо ви образили мене нізащо-ніпрошо. А я також професор, тільки з іншої галузі. Я якраз і займаюся космічними контактами.

— Невже такими дурницями хтось може серйозно займатися?

— Це зовсім не дурниці. І я вам це доведу, якщо ви дозволите, аби сюди

пропустили двох інопланетян, що стоять біля дверей лікарні. Це чоловік з доно́нькою.

— Ви це серйозно?

— Цілком.

— І які вони?

— Звичайні. Як ми з вами.

— Та ну! А звідки тоді я знатиму, що вони — інопланетяни? У них документи є?

— Ні, нема.

— А як тоді ви доведете мені, що це не придуманий спектакль?

— Ну ... доведеться повірити на слово.

— На слово? Ні вже, вибачайте! Я маю справу з хворими людьми. Вони навчили мене нікому не вірити на слово. Уявляєте, що було б, якби я вірив всьому тому, чого я наслухаюся за цілий день?

— Але ж я дуже надіюсь, що пан головний лікар спілкується і з нормальними людьми.

— Так, так, звичайно, але ...

— Дозвольте все-таки, аби ті двоє увійшли. Може вони вас якось переконають. Я повірив їм з першого погляду.

— Або вони мене переконають, або я покладу їх у свою лікарню.

— Ні вже. Вибачайте, але над ними у вас влади нема.

— Ви тут розбирайтесь, — сказав Михайло Петрович, що досі мовчки слухав своїх розумних диспутантів. — Все це дуже цікаво, але я мушу зайти до Оксани. Дівчинка таке пережила. Я мушу її заспокоїти. Від такого стресу і справді можна збожеволіти. Чи можу я надіятися, що після всього почутого ви випишете мою доно́ньку?

Головний лікар зневажливо глянув на Михайла Петровича.

— Я не можу вам заарання нічого обіцяти чи гарантувати. Проти медицини і я безсилій. Я не знаю, що показали обстеження і що ще покажуть.

— Чи не скажете ви мені все-таки, в котрій палаті лежить моя дочка? На правах батька я хотів би її відвідати.

Головний лікар ще трохи повагався, а потім, заглянувши в папери, сказав:

— Четвертий поверх, 488 палата.

Михайло Петрович тут-таки вийшов з кабінету і, не чекаючи на ліфт, пішки став підніматися на четвертий поверх.

Оксана заплакала і кинулася до батька. Михайло Петрович сам заледве не розплакався. А доно́нька обвила ручenятами батькову шию, ковтаючи слези і слова, казала:

— Таточку, я знала, що ти прийдеш. Тільки чому тебе не було так довго? Не залишай мене тут, не залишай. Забери мене звідси. Я маму так просила! Я так плакала! Ходімо звідси, таточку.

Батько гладив доньку по голівці і мовчав. Він не знат, що їй сказати. Залишати її тут більше не можна — це однозначно. Але він не знат, що вирішить головний лікар.

— Заспокойся, донечко. Все буде гаразд.

— І ти мене звідси забереш? Скажи, забереш?

— Ти краще підійди до вікна. Чекай, я не знаю, куди виходять твої вікна. Ага, звідси видно. Дивися. Хто там внизу?

Михайло Петрович підняв доньку на руки і дівчинка довго вдивлялася у вікно, а потім пошепки сказала:

— Там — Лана. І її батько.

— А чому ти так тихенько про це кажеш?

— Не можна. Мені сказали, що, коли я не перестану про них говорити, то мене ніколи не випустять з тієї лікарні.

— Дурниці!

І Михайло Петрович пригорнув доньку до себе. Повітря в палаті було сперте і якесь затхле. Крім Оксани, тут були ще дві дівчинки. Вони пильно стежили за батьком і донькою. Михайло Петрович спробував відчинити вікно, але воно було загратоване і не відчинялося. Михайло Петрович ледве стримався, щоб не сказати лайливe слово. Зараз він сам був трохи схожий на божевільного. Як несамовитий, він вхопився за грати руками і смикнув їх з усієї сили. Грати були укріплені міцно, але й Михайло Петрович мав силу в руках. Санітарки не було. Вона, вочевидь, скористалася тим, що в палаті був дорослий, вийшла собі, сподіваючись, що цей широкоплечий чоловік не дозволить нікому зробити щось легковажне. Бачила б вона ...

Михайло Петрович повернувся до доньки.

— Там в пакеті одяг. Переодягайся.

— Ура! — гукнула радісно дівчинка і кинулася скидати з себе лікарняний одяг і одягати свій. Він мусить її забрати звідси. Михайло Петрович ще не знат, як він це зробить. Але знат, що мусить. А зараз він конче хотів зламати ті грати і відчинити вікно. Для чого? Того він і сам до ладу не знат. Дві пари дитячих оченят пильно стежили за ним. Оксанці було ніколи — вона спішила переодягнутися і причесатися. А двоє худеньких блідих дівчаток уважно дивилися на дорослого дядю, котрий робив те, чого не можна було робити. Вони дуже хотіли, щоб він зламав ті осоружні грати, але незабаром навіть вони зрозуміли, що йому з ними не впоратися.

— У нього ж нема інструментів, — сказала білявенська. А дівчинка з довгою кіскою гукнула:

— Дядечку, там в коридорі вікно без гратів. І відчиняється. Я там з мамою часом розмовляю. Її до мене не пускають, то тьотя Ліна іноді дозволяє мені з мамою через вікно поговорити.

Михайло Петрович повернувся до доньки. Вона стояла в своєму одязі і тепер

вже була схожа сама на себе, щаслива, усміхнена, тільки трохи бліда.

— Ходімо, — кинув їй Михайло Петрович і пішов швидким кроком, не озираючись, чи встигає за ним Оксана. Знав: встигне. Вона бігтиме, а таки встигне за ним. Повернув не на сходи, а до вікна. Розчахнув його настіж і гукнув на вулицю:

— Лано, ми тут.

Внизу почувся радісний тоненький голосок. А далі, не думаючи ні про що, Лана підстрибнула, а потім плавно злетіла і на очах здивованого натовпу і головного лікаря, що саме вийшов запросити до свого кабінету інопланетян, в існування яких він категорично не вірив, підлетіла до четвертого поверху і впурхнула у відчинене вікно.

— Молодець, Лано, — гукнув їй услід професор Гринів. А потім до головного лікаря:

— Ну що? Переконалися? Чи вам потрібні ще якісь докази? А тепер я у вас запитаю: так є інопланетяни чи нема? А ще запитаю: так це реалії чи маячня дівчинки Оксани Кравців, которую ви тримаєте в себе за гратали?

— Та, власне ... Ця дівчинка ... це феномен, що ще невідомий науці. Літаюча дівчинка! Тільки подумати! Але ж вона могла розбитися!

— Не могла, — сказав Ланин батько професор Календ, про котрого чомусь всі якось забули.

— Вона не могла розбитися, бо це для неї річ звичайна. Така приблизно, як для землян ходити. Правда, тяжіння на нашій планеті дещо відрізняється від земного, та це не дуже суттєво. Але ...

Тут всі перелякано глянули вгору. Вони побачили ...

Лана з Оксаною так зраділи зустрічі, що миттєво забули про всі злигодні, які їм випали і які ще не минулися. Так можуть тільки діти.

— Лано, Ланочко! Я знаю, ти прилетіла рятувати мене! І ти не побоялася!

— Там внизу і тато мій є. Але ми не могли до тебе потрапити. Там внизу така ... як це у вас кажуть? .. Мегера. „Не пущу” — каже. Але про це потім. А зараз ... спробуй підлетіти. Не забула?

— Я не забула. Я тільки трохи ослабла від уколів і всяких ліків. Ні, ти тільки уяви собі: мене лікували, щоб я тебе забула. Уявляєш? Вони переконували мене, що тебе нема, що ти — це маячня.

— Самі вони — маячня. І ти незабаром про них забудеш, як про жахітний сон. А зараз ... все-таки спробуй злетіти.

Оксана підстрибнула, а потім плавно повела руками і злетіла. Вона літала в коридорі над головами тих, хто там був, а ті не могли нічого второпати і ладні були думати, що у них починаються якісь галюцинації. Дівчатка кружляли одна довкола другої і сміялися. І був це якийсь химерний танець, але заворожуючий, гіпнотизуючий, що від нього не можна було відвести очей. На Михайла Петровича дівчатка зовсім не звертали уваги, наче його тут не було.

Він стояв знетявлений, дивився на дівчаток і не міг сказати й слова.

— Летимо туди, — сказала заклично Лана, показуючи за вікно.

Михайло Петрович злякано підняв руку.

— Лано, їй не можна, вона зовсім слабка. Ви можете розбитися.

— Ні, таточку, ні, ми не розіб'ємося.

— Я її підтримаю.

І дівчатка стала на підвіконні.

— Готовність, — сказала Лана, наче капітан космічного корабля.

— Я готова, — відповіла Оксана.

— I ...

Дівчатка, відштовхнувшись, легко попливли в повітрі. Натовп ахнув. Головний лікар заплющив очі і, як молитву, шепотів:

— Я пропав. Тюрма.

Розгублений Михайло Петрович ледве сам не стрибнув за дівчатками вниз з четвертого поверху. Стримав себе на останньому порусі, а потім почув захоплений вигук натовпу і тоненьке дитяче

— Опля!

Тоді він зважився глянути вниз. Весела і усміхнена, стояла його Оксана на землі, а біля неї щаслива Лана. Ланин батько був спокійний, професор Гринів задоволено потирав руки, а головний лікар так і тримався за голову. Складалося враження, що він і досі не може прийти до тями і все ще сумнівається, чи він при здоровому глузді. Натовп виравав. Люди не знали, що думати. Вони все бачили, але нічогісінсько не розуміли, що тут відбувається.

— А я все ще тут? — ніби аж здивувався Михайло Петрович і побіг вниз по сходах, не чекаючи ліфта. Натовп зустрів його оплесками і радісними вигуками, наче це він щойно плавно опустився вниз з четвертого поверху. Всі вже знали, що Михайло Петрович — батько Оксани. Їхня історія передавалася з уст в уста. Але при всій тій сутокоці Оксанин батько не забув про головне.

— Пане головний лікарю, прошу видати нам документи про виписку. Прошу також неодмінно зазначити, що Оксана Кравців абсолютно здорова і що ваші підозри не підтвердилися.

Головний лікар розгублено озирається.

— Прошу вас на хвилинку зайти до мене в кабінет. А дівчинка повинна негайно повернутися в свою палату, інакше це буде виглядати, як втеча. Ми мусимо дотриматися всіх формальностей. Ми все засвідчимо, зафіксуємо і підготуємо документи на виписку. Завтра ви зможете забрати свою доньку.

— Ні вже, пане головний лікарю. Цей поріг ніхто з нас більше не переступить. І моя донька також, — твердо і рішуче заявив Михайло Петрович. — Ви нещодавно сказали, що у вашій лікарні закони встановлюєте ви. А тут, прошу я вас, діє закон вселюдський і, якщо хочете, міжпланетний чи космічний. І ви мусите йому коритися. Ми почекаємо, а ви внесете нам документи.

— Але я вас прошу, — голос у головного лікаря був навдивовижу благальний.
— Я теж вас просив. Потрудіться, будьте такі ласкаві, скорші, бо у нас ще багато справ.

Головний лікар раптом став дуже поважним — прямо-таки буква закону.

— Ваша донька мусить повернутися в палату, щоб я міг її виписати за всіма правилами. А то що ж це виходить?

— Я вже сказав, що моя донька не переступить більше поріг цього закладу. І, дастъ Бог, потреби в тому не буде.

— Але я мушу дотримуватися всіх формальностей.

І головний лікар кивнув двом здорованях-санітарам, що вешталися без діла тут-таки. А може були на похваті, щоб, крий Боже, хто-небудь не скривдив ненароком головного лікаря. Словом, вони були тут і готові були виконати будь-який наказ свого шефа. Та Календ уважно стежив за тими персонажами і реакція його була близкавична.

— Лано, захист!

І дівчинка зімкнула руки довкола Оксани. А над дівчатками зімкнув руки Календ. Оксана опинилася ніби в подвійному колі. Один із здорованів кинувся до Оксани, але не дійшов. Кроків за п'ять до дівчинки він наче наштовхнувся на якусь перешкоду. Спалахнула сліпуча близкавка — і невидима хвиля відкинула його назад. Санітар чи охоронець поточився і ледве не впав.

— А, чорт! Електричний струм!

— Що верзеш? — не повірив йому другий. І сам спробував наблизитися до Оксани. Але його спіткала та ж участь. Календ посміхався, та його посмішка була ... ні, не зла, але якась по-серйозному погрозлива.

— Це може бути дуже небезпечно, — сказав він. — Так що я не радив би з нами конфліктувати. У нас відносно землян мирні і дружні наміри. Але ця дівчинка під захистом МАЗДу.

— А що це таке? — здивувався головний лікар. — Я щось про таке не чув.

— По-моєму, ви ще багато про що не чули. МАЗД — Міжпланетна Асоціація захисту дітей. Ця дитина, а також всі діти Землі відтепер перебувають під нашим захистом. І їх ніхто не сміє кривдити. Раджу вам підготувати все, що там треба, аби ми могли вже звідси піти. Мені це вже починає набридати. Ми дурно гаємо час.

Головний лікар ошелешено дивився на всіх. Михайло Петрович звернувся до друзів:

— А зараз, думаю, ніхто не буде заперечувати, якщо ми поїдемо до нас з Оксаною на обід. Як ти, Оксано? Запросимо наших друзів?

— Звичайно. Але мама ...

— Не переживай, я їй зараз зателефоную.

На своєму мобільному набрав номер.

— Алло! — стурбований жіночий голос.

- Чим ти зайнята?
 - Збираюся до Оксани в лікарню.
 - В тому немає потреби.
 - Як? Чому?
 - Приїду — поясню. Краще подбай про обід. Нас буде троє чоловіків і дві дівчинки. Якщо вдома чогось нема, біжи в супермаркет. Подбай про морозиво. Не забудь.
 - Ну знаєш ... А Оксана ?
 - Роби, що я кажу. Будемо через годину.
- І до друзів:
- Почекаємо документів, візьмемо таксі і — до мене. Добрий обід ще ніколи нікому не завадив. Думаю, такий і космічний закон. Там у мене і поговоримо. А потім вже й до вас, Миколо Гнатовичу.
 - Тату, але ти мене вдома не залишай. Я боюся.
 - Не залишу, донечко. Та тобі вже нема чого боятися. Тебе захищають закони космосу. Чи так я кажу?
 - Так, саме так, — сказав професор Календ, — Міжпланетна Асоціація захисту дітей.

ЯК ПЕРЕМОГТИ ДОЩ

Хвалився розум, що він все може. Хвалилася коса, що всіх нагодує. Хвалилося сонце, що всіх обігріє. А дощ послухав ту мову і сказав:

— А дзуськи! Я найголовніший. Як захочу, то весь ваш труд, весь ваш урожай намарно пропаде.

І почав лити воду на землю. Іде дощ та й іде. Іде ніч, іде день, іде тиждень, іде другий. Забідкалися люди:

— Що ж це буде? Весь наш урожай пропаде.

— Вся наша праця намарно.

— А зима прийде — що ми їсти будемо?

— Що їсти будуть наші діти?

Вже сонце пробувало виглянути та осушити землю. Та де там! Хмари закрили його, зовсім оповили — не пробитися крізь них. Вже вітер пробував той дощ урезонити:

— Показав свою силу — і досить. Як же люди житимуть без урожаю? А у них же малі діти.

— А мені байдуже, — сердито захлюпотів дощ, — нехай як хочуть, так і живуть. І вже зовсім байдужісінько мені до людських дітей. Нехай людина вклониться мені і визнає, що я — наймогутніший.

— Але ж без сонця ти й колосочка не виростиш, а без людського розуму та праці тим паче!

— То й що! Зате я все можу згубити. От я який!

Довго думали на селі сиві діди і вирішили послати до дощу найкращу дівчину в селі: може хоч дівоча врода умилостивить дощ. Ніхто й не завагався, кого послати. Всі знали, що найкраща дівчина в селі — Настя Лимаренкова. Послали до Настиних батьків двох найстаріших і наймудріших дідів: так, мовляв, і так. Робити нічого — треба. Та й дівчині нічого не загрожує, хіба що змокне трохи. Одягнулася Настя у найкраще своє убрання, одягнула стрічки та найкраще своє намисто, взяла парасольку та й пішла на розмову з дощем. А тут і йти далеко не треба було. Тільки вийшла — а тут тобі й дощ. Дощ, вгледівши таку красуню, аж йти забув: все дивився на дівчину з-за темних своїх хмар. А Настя, не даремно ж її батьки розуму та звичаю вчили, поклонилася на всі чотири боки та й каже:

— Шановний дощ, ми всі визнаємо силу твою. Ніхто не може змагатися з тобою і перемогти тебе. Люди прислали мене до тебе з проханням великим: не губити наші врожаї. Спочинь трохи, доки ми з полів наших хліб звеземо та картоплі повикопуємо. А як осінь прийде, тоді й розгуляєшся — ніхто тобі й слова не скаже.

— Почув я тебе, дівчино, — обізвався громом дощ з-за хмари. — Коли хочеш,

щоб я перестав ваші ниви і сіножаті купати, стань мені за дружину, бо такої краси я ще зроду не бачив, хоч обійшов увесь світ.

— А як же ж я можу стати тобі за дружину, коли ти — дощ, а я — звичайна людська дівчина?

— А так: приходь завтра на те саме місце у весільному вбранні, а я тебе оберну хмаринкою та й заберу.

Засумували батько з матір'ю. Жаль їм дочки своєї, але людей з іхніми малими дітьми також жаль. І дали вони свою згоду на цей дивний шлюб. Сумна та невесела ходить Настя, наче не заміж, а на той світ збирається. Але не відмовляється, бо не хоче, щоб людська праця намарно пропала, щоб взимку люди зі своїми дітьми вмирали з голоду.

— Краще вже я одна загину, — сказала дівчина та й заплакала.

— Не кажи так, дочко, — сказала мати. — Адже він тебе заміж бере, то й житимеш десь там, далеко від нас.

Стали вони з матір'ю шити весільну сукню. Шиють і плачуть. А дощ все йде та йде.

Новина про Настине весілля розійшлася по селі. До двору Лимаренків походилися всі сільські хлопці, розгнівані та сердиті.

— Не дамо дівчину скривдити, — гукають.

— Не віддамо нашу Настю.

Вже й Настя до них виходила, просила їх, щоб вгамувалися. Мовляв, лихові не зарадиш.

Треба людський хліб рятувати. Не помогло.

Коли настав призначений час, виступили хлопці з шаблями та пістолями проти дощу. Шаблями махали, з пістолів стріляли. А що ти зробиш? Дощ собі йде та йде. Тільки дурно вимокли хлопці.

От зібралися сонце і вітер на пораду.

— Треба ще людський розум покликати, — сказало сонце. — То може разом щось і придумаємо.

Покликали діда Трохима — найстаршого і найрозумнішого чоловіка на селі.

Думали, радилися, а потім дід Трохим і каже:

— То, вітре, найперше ти мусиш.

— Та я хоч зараз. Як засвищу! Як завію!

— Ни-ні, мій друже, — каже дід Трохим. — Я знаю, що ти дужий. Але прошу тебе, повій тільки в півсили, бо людям ще більшого лиха нарости. Вони й так вже натерпілися. Повій так, щоб всі хмари докупи зібрати, а потім легко та обережно віднеси над море. Нехай там і пролються. Трохи водою море доллють — то нічого, море на нас не розсердиться.

Послухався вітер того статечного чоловіка. Так і зробив. А як вітер хмари відігнав, сонечко виглянуло, землю обсушило та обігріло. Зраділи люди. А там і для коси робота знайшлася.

А коли обкосилися та обжалися, спекли молодиці пишний коровай і влаштували велике свято. Дід Трохим власноруч той коровай краяв та всіх частував. Тут було і сонце, і вітер.

— Треба й дощ покликати, бо без нього і хліб не вродить, — сказав дід Трохим.
— Тільки треба, щоб всього вміру було: і дощу, і сонця, і вітру, і людського розуму.

— А я? — задзвеніла коса.

— І для тебе робота знайдеться, — заспокоїв косу дід Трохим.

А тут і дощ наспів. Та теплий, та лагідний. А на небі — ані хмариночки, і сонце світило, і дощ ішов.

— Сліпий дощ, сліпий дощ, — раділи всі. А діти гукали:

— Іди, іди, дошику,
зварим тобі борщику!

І дощ радісно посміхнувся і трішечки густіше пролився над Настею.

Кажуть, та Настя тієї ж осені заміж вийшла. За найкращого парубка в селі. А ще кажуть, що город у Насті завжди був найкращий, бо і сонця, і вітру, і дощу було для нього саме стільки, скільки треба.

ДО ПОРИ, ДО ЧАСУ

Образливо рудій лисиці. До сліз образливо. І люди, і звірі вважають її хитрою і підступною. Так і кажуть:

— Ну вже та лисиця! Хитра і злодійкувата. Все би їй надурити когось, перехитрувати чи обшахрувати.

Лисиця те й сама знала, що вона не без гріха. Але щоб так ...

— І як мені, біdnій, на світі жити з отакою ганьбою? — жалілася лисиця кумі своїй, таки ж свині.

— Ох, ох, — рохкала свиня. — Я також образ тих доволі натерпілася. Скажімо, зробить чоловік щось негоже або вип'є зайву чарку, — і вже його й свинею обзывають. Чи це ж по совісті? Чи це ж справедливо? Ну скажіть, кумасю, чи ж я або хтось з мого роду хоч раз пив ту мерзенну горілку? То за що ж поговір такий? За що така неслава? Ох, ох!

— А я вирішила, — каже лисичка, — від сьогоднішнього ... ні, від завтрішнього дня почати нове життя: жити чесно і справедливо, не хитрувати, не шахрувати, щоб і люди, і звірі тільки й казали: „Ах, яка чесна, яка розумна та лисиця”.

— Ох, ох, — зарохкала свиня, — легко сказати — важко зробити.

— Та що там, — махнула лисичка своїм розкішним хвостом, як віялом, — варта тільки захотіти.

Сказала так та й пішла собі.

Наступного дня встало лисичка зарання та й ну думати, що б таке зробити, аби всі зрозуміли, яка вона чесна і справедлива. Вийшла з хатинки, йде. Коли бачить — гаманець лежить.

„От і нагода, — подумала лисичка, — тепер тільки треба той гаманець повернути власнику.

А хто ж власник? Як його знайти?”

Не довго думаючи, написала об’яву та й причепила на сосні. Посередині так

Об’ява

Хто загубив гаманець, прошу звернутися до лисички — найчеснішої в світі.

Адреса: вул.Лісова, хатинка під третьою сосною від просіки.

Рудохвоста.

— От. Тепер всі знатимуть, яка я чесна. Але що ж все-таки у тому гаманці? Цікавість природна. Таке і вас би зацікавило. Тим паче, що бажаючих стати власником того гаманця може виявитись багато. Заглянула лисичка в той гаманець, а там — гроші. Сума чималенька.

— Ага! — зміркувала Рудохвоста. — Я щоправда чесна ... Ale ж не дурна. Ну де ж це видано, щоб віддати гроші? Само ж багатство в лапи припливло. Ale ж об'ява. A що об'ява? Я ж там про гроші нічого не писала, а тільки про гаманець. От гаманець я й поверну.

Після полудня хтось постукав у віконце лисичної хатки. Виглянула Руда — аж то бабуся.

— Добридень вам, — привіталася старенька.

— I вам день добрий, — відповіла лисичка, бо вже добре знала звичаї і норови людей.

— Мені переказали, що ви знайшли мій гаманець.

— Так, знайшла. Я й оголошення повісила на сосні. Читали?

— Моя онука читала. То я й прийшла.

— Я — найчесніша лисиця на світі.

— Скажіть, — схвильовано спитала бабуся, — а гроші в гаманці були?

— Звичайно, що були. Нате, тримайте. I більше не губіть. Це ваш?

— От спасибі. Так, це мій гаманець. Ale ... ale ж він порожній!

— Ну, це вже я не знаю, — закрутила хвостом лисичка.

— Ale ж ви самі сказали, що у гаманці були гроші.

— Та я власне ... ну не гудзики у ньому тримають. Мабуть, були колись і гроші, на те він і гаманець, ale я про них нічого не знаю.

Пішла бабуся. Вона щось не дуже повірила у чесність Рудохвостої. Ale ж нічого не доведеш.

А то якось нишпорила лисиця поблизу садиби одного господаря. Причайлалася в кущах та зорить. На подвір'ї у холодочку сиділа собі квочка з курчатами. Лисичка так і прикипіла до них і носом, і очима. Ну як би його вкрасти? Ну хоч одненьке ...

Та як ти вкрадеш? На подвір'ї пес. Він, правда, прив'язаний, та однак лячно. Та й господиня вештається у дворі. I лячно лисичці, і курчатка страх як хочеться. Aж раптом якесь дурне курча відбилося від гурту і шастя у траву. A лисичка ще й покликала його, неначе господиня, що курчатам їсти дає.

— Ціп-цип-цип.

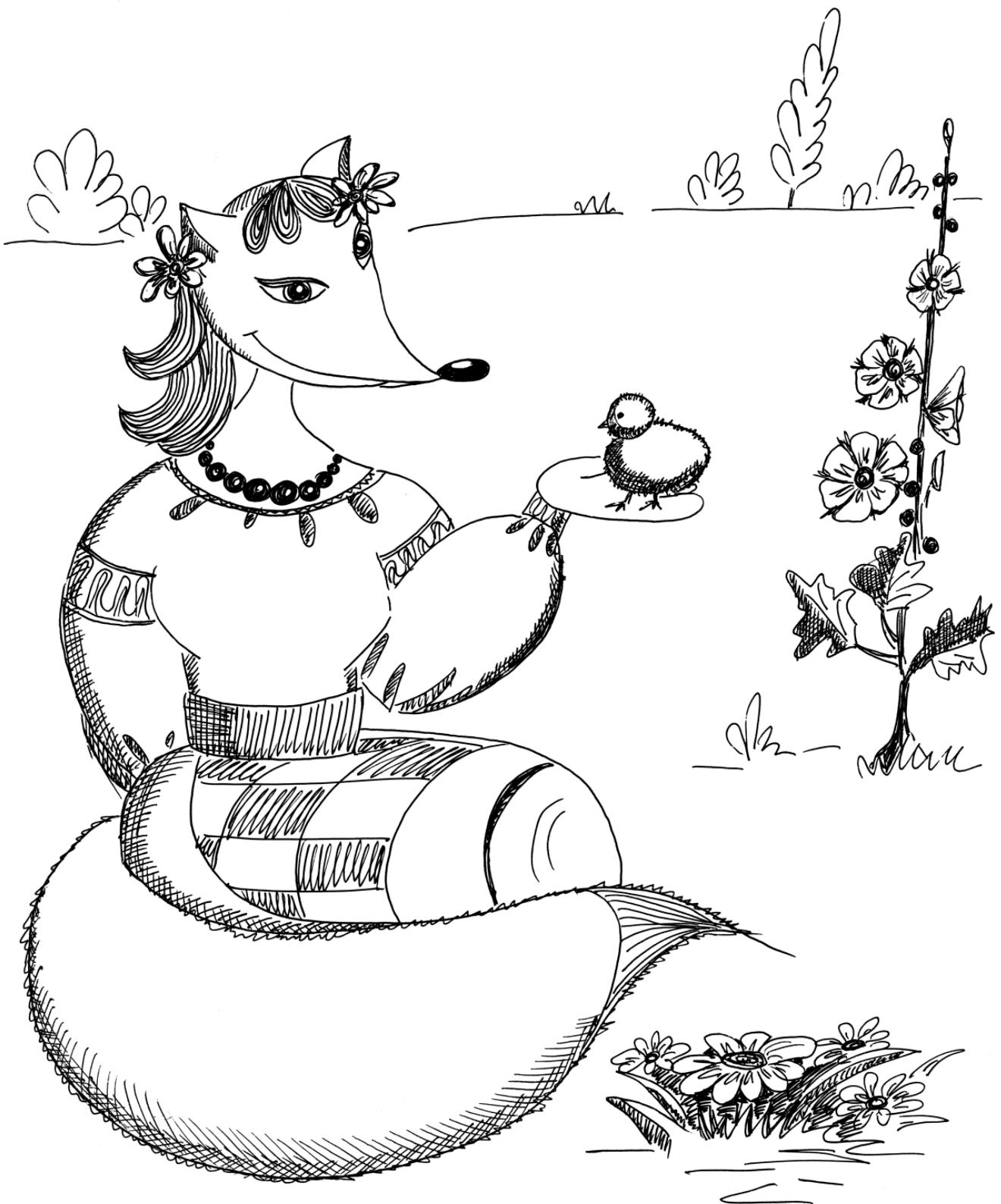
Але тихенько, щоб ніхто не чув, лише оте мале курча. Воно й пішло на поклик. A лисичка його хап — та й з'їла! Ale того їй видалося замало. Їй ще захотілося, аби її похвалили. Вийшла вона з кущів — та й до господині:

— Пробачте, пані ...

Господиня аж здригнулася: де ж це бачено, щоб лисиця на подвір'я зайшла, як до себе додому? I собаки не злякалася, що так і рвався з ланцюга. A тут вона ще й заговорила — дива та й годі.

— Я тебе слухаю, лисичко. Кажи, не бійся. Що у там у тебе?

— Та я, розумієте, найчесніша лисиця у світі. A тут я почула ... курчатко ваше заблудилося.

Там у траві пищало. То я й подумала, що треба вам сказати, аби з ним нічого не трапилося. Воно ж таке маленьке і таке ...

Лисичка хотіла сказати „смачненьке”, але вчасно похопилася.

— Де ж воно? — кинулася господиня. — Дякую тобі, лисичко. Добре, що сказала. А то сорока чи тхоряка якийсь надійде — може пропасти курчатко.

Покликала господиня дітей та й ну шукати за курчам. Вже все обдивилися — нема. Як у воду кануло. А лисиця стойть собі, облизується, ледве що не посміхається. Аж тут шестилітній Сашко і каже:

— Мамо, он кров на траві. А у лисички он пір'ячко пристало від нашого курчати. Це лисиця його, мамо, з'їла.

Як почула це лисичка, то відразу й хотіла втекти, але ворота зчинені, а тут ще й діти стоять, патики побравши. Вона круть, вона верть, а тікати нікуди. А господиня до неї:

— Признавайся, Руда, з'їла наше курчатко?

— Та воно якось само з'їлося. Я й не помітила, коли.

— А навіщо ж ти, нахабо, ще й до мене після того прийшла?

Та й ну лисицю лупцювати. Ледве вона втекла. І назавжди зареклася і близько підходити до людських осель. Але хіба ж їй можна вірити?

Якось вже так трапилося, що п'ятилітній Сергійко заблукав у лісі. Ув'язався за хлопцями, а потім відбився від гурту та й заблукав. Діти відразу якось не похопилися — і Сергійко лишився в лісі. Спершу він розглядався довкола цікавими оченятами, а потім розплакався. Отут лисичка й нагодилася.

— Хлопчику, — покликала тихенько, щоб не налякати дитину дорешти.

— Ти, здається, заблукав?

— Так, — відповів хлопчик, хлипаючи. — І я хочу додому. А хто ти? Ти часом не вовк, котрий з'їв Червону Шапочку?

— Ні, я лисичка-сестричка.

І вийшла з кущів.

— Ой, — захоплено вигукнув Сергійко і плакати забув. — Ти і справді лисичка. А я тобі не повірив. А ти хитра?

— Так. Я дуже хитра.

А сама думала: чи варта їй заводитися з тим хлопчиськом? Чи потрібен він їй?

— Роботи ще з нього ніякої. Воно ще таке мале. Хіба ... так, я віддам його старому сіроманцеві, ото зрадіє. І до мене буде прихильніший. Чому не зробити добру справу для старого вовка, коли це нічого не коштує? І до хлопчика:

— А ти хочеш подивитися, де я живу?

— Ой, ще й як хочу. Я про тебе стільки казок наслухався.

— От і добре. Ходімо. А я тебе бубличками пригощу, суничками почастую. Ходімо.

— Сунички від лисички, — наспівував Сергійко, і це було цікаво. Правда, він

чув від дорослих про хліб від зайця, а про сунички від лисички щось нічого не чув. Але з дорослими таке буває. Вони навіть не знають, що лисички вміють розмовляти. Дорослі думають, що таке буває тільки в казках.

Прийшли до хатинки. Лисичка й каже:

- Ти тут трохи спочинь, а я зараз прийду.
 - А сама побігла до старого сіроманця. Вовк саме вдома був. Відпочивав по обіді.
 - Добриден, вовчику. Як ся маєш?
 - Та нічого. Відпочиваю, пообідавши.
 - А-а, то ти не голодний? А я саме хотіла тобі запропонувати ...
 - Та яка-небудь куріпочка ще б помістилася.
 - Та ні, тут не про куріпочку йдеться. Йдеться по людського хлопчика.
 - А ти що, Рудохвоста, вже й на хлопчиків полюєш?
 - Та ні. Хлоп'я само прибилося до лісу. Жаль, не скористатися з такої нагоди.
 - Ні, лисичко, я людськими дитинчатами не ласую. Ти знаєш, що у вовчих родинах не раз виховувалися людські дитинчата.
 - Ой-ой-ой! Так я тобі й повірила! Просто ти зараз ситий, тому й вдаєш з себе такого доброго. Нібито не вовк проковтнув колись Червону Шапочку разом з її бабусею. Це знає увесь світ. Так що не кажи, нібито такого не було.
 - Я й не кажу, що не було. Я й сам знаю ту історію. Але для вовка нічого доброго з того не вийшло.
 - А хлопчик гарнуній і ще зовсім маленький. Я так для тебе старалася, — залебеділа лисичка.
 - Ходімо, покажеш. Я дуже люблю дітей.
 - На смак?
 - Ні. Я люблю з ними спілкуватися. Вони такі цікаві.
 - Особливо тоді, коли ти ситий.
 - Не сердь мене, Рудохвоста, бо я можу й лисячим м'ясом поласувати.
 - Оце ти який! Я ж про тебе дбаю, а ти он який невдячний.
 - Та ходімо вже. А то я починаю думати, що все це ти вигадала і що ніякого хлопчика в тебе немає.
- Прийшли. Сергійко бавився собі на порозі лисичиної хатки.
- Дивися, хлопчику, кого я тобі привела.
 - Ой, та це ж вовк, — налякався малий і заховався в хатинці.
 - Дурненський, не бійся, цей вовк зовсім не страшний. Він дуже ситий ... Я хотіла сказати — добрий.
 - А це не ти з'їв Червона Шапочку? — запитав Сергійко, з хатинки уважно розглядаючи вовка.
 - Ні, не я, — знітився вовк. — Мені дуже соромно за того розбишаку.
 - А ти кого з'їв?
 - Я? Нікого.
 - Так не буває. Вовки завжди когось їдять.

- Ну ... я їм зайців, козенят.
- Це теж дуже негарно — їсти маленьких, беззахисних зайчиків чи козенят. А чи не міг би ти їсти, скажімо, кашу чи пиріжки? Це дуже смачно.
- Яке міле хлоп'я, — сказав вовк до лисички. А хлопчикові відповів:
- Розумієш, річ у тім, що у мене немає мами, аби варила мені кашу чи пекла пиріжки. А то я б ними охоче поласував.
- А твоя вовчиця хіба не вміє?
- Ні, не вміє.
- Моя мама могла б її навчити. Вона дуже смачно готує.

Доки точилася така мила розмова, котра могла б закінчитися для хлопчика дуже сумно, бо ми не звикли довіряти вовкам, а хлопчик того ще не знов, бо був дуже маленький, ворона, на що вже прикра птаха, а й та не могла дивитися на таке випробування для дитини. Полетіла вона до Сергійкової мами та й зарепетувала на все подвір'я:

- Кар! Кар! Ви тут сидите! А вашого Сергійка лисиця заманула у свою хатинку. Там він зараз з вовком розмовляє. А ви знаєте, як це небезпечно? Одна дівчинка вже колись розмовляла. І ви знаєте, чим все закінчилося. Кар!
- Боже мій! — сплеснула руками мама. — Наш Сергійко! Біжімо швидше. Вороно, люба, показуй нам дорогу. Тільки не лети дуже швидко, бо ми за тобою не встигнемо.

Батько, мати і сусід дядько Микола з рушницею пішли до лісу шукати Сергійка. А над ними, каркаючи, летіла ворона.

Принишкли схвильовано, підходячи до лисичної хатинки. І раптом чуяють дзвінкий голосок Сергійка:

- А ти, вовчику, зовсім схожий на нашого собаку. І вуха в тебе такі самі, і хвіст. Тільки ти весь закудланий і в реп'яхах. От якби тебе трохи причесати ...
- Боже мій, — зойкнула мама. І від її голосу всі наполохалися. Вовк чкурнув у кущі, лисиця — у свою хатку, а Сергійко залишився сидіти на пеньку так спокійно, ніби він сидів у себе вдома. Мама так і кинулася до сина, обнімаючи та цілуючи його і не витираючи сліз, що рясно текли з її таких гарний карих очей.
- Мамо, чого ви? — дивувався хлопчик. — Нічого ж не сталося. Ну заблукав я трохи. Це з кожним могло трапитися. Ми тут собі так гарно розмовляли — я, лисиця і вовк. З вовком ми подружилися. Він зовсім не страшний. Він, мамо, як наш Рябко. І куди він подівся?

- Ходімо, сину, додому.
- Ні, треба ще трохи почекати. Може той вовк надійде. Незручно якось піти, не попрощавшись. Ще образиться.
- Дурненький ти, Сергійку. Ти так нічого і не зрозумів. Добре, що ти такий малий. Це врятувало тебе від переляку.

Батько підхопив Сергійка на руки і вони пішли додому, щасливі, що з дитиною нічого лихого не трапилося.

- Лісовій громаді набридли витівки Рудохвостої.
- Скільки ж можна терпіти її нахабство!
 - Це ж ганьба для нашої лісової громади.
 - Незабаром вона накличе мисливців на наші голови.
 - Нам з людьми треба жити мирно. Хто нас взимку підгодує, коли довкола все засипле снігом?

Вхопили лисицю та повели до лісового суду. Судом на той час правив старий ведмідь — статечний, поважний, думав довго, зате рішення приймав виважені і справедливі.

- Спасу від неї нема ні людям, ні лісовим мешканцям.

Вислухав ведмідь всіх уважно, подумав трохи і сказав:

- Ти, Рудохвоста, зле зробила, що скривдила бабусю. Тільки за те тебе треба покарати. Гроші мусиш їй повернути.
- Та я не маю, — забідкалася лисиця.
- Тоді доведеться з твого хутра пошити дідові шапку.
- Ой-ой-ой! Не треба шапку. Я пошукаю гроші. Я знайду.
- Так воно краще, — сказав ведмідь.
- За те, що ти курча з'їла, я б тебе не карав. Така вже в тебе лисяча вдача — тут нічого не вдієш. Але нащо було бахвалитися перед господинею, чесну з себе вдавати? За таке карати треба. Треба тебе на ланцюг посадити, щоб ти там замість собаки подвір'я стерегла.
- Ой-ой-ой! Не треба на ланцюг.
- А за те, що ти хлопчика до лісу заманула і хотіла його вовкові віддати ...
Знаєш, мені бракує слів.

Тут залунали голоси звірів зусібіч.

- Убити її!
- Шкуру здерти!
- Прив'язати до дерева і нехай здихає з голоду!
- Ні, — сказав ведмідь, — ми хоч і звірі, та вдачі у нас цілком сумирні. Я думаю, що Рудохвосту треба віддати в звіринець.
- Ой-ой-ой! А моя хатинка?
- Більше вона тобі не придастесь. В ній житимуть зайці. А ти будеш жити в клітці, і на ній буде написано: „Найхитріша і найпідступніша в світі лисиця”.
- А як же бути з тією господинею, у котрої лисиця мала б бути за пса?
- Оскільки два покарання одночасно лисиця відбувати не може, оскільки пес у тій господі вже є, то доведеться якось відшкодувати господині завдані збитки. Мусимо бути відповідальні за членів нашої лісової громади. Я власноруч принесу господині меду. Гадаю, це її влаштує. Прощай, лисичко. Не згадуй нас лихом. Сама у всьому винна.

От як воно буває, коли хтось чинить зло. Всяке зло має бути покаране, аби нікому не хотілося його робити. Все до пори, до часу.

ЯЙЦЕ

Надумала курка Сокотуха знести яйце. Та й ну про те голосно кричати: Куд-ку-куд-куд-кудак! Буде яйце, як кулак!

— Ого! — сказав пес Бровко, — мені саме таке й треба на сніданок. Я всю ніч не спав, трудився, дім стеріг — от мені й належиться такий сніданок.

— Няв, — сказав кіт Мурко. — Це для мене. Няв! Я всю ніч мишай ганяв. А тут і сорока прилетіла.

— Скре-ке-ке! Скре-ке-ке! Що таке? Що таке? Ах, яйце! Для мене це.

До Сокотушки підійшов півень і став її соромити:

— Ку-ку-ріку! Ти чого це, Сокотушко, кричиш? Ще не знеслася, а вже хвалишся!

— Щоб всі знали. А то знешаєшся, а ніхто й не помітить.

Всі терпляче чекали, доки курка сиділа на гнізді, де належиться курам нестися. Нарешті Сокотуха злетіла з гнізда, стріпала крила та й ну далі кричати:

— Кудкуд-куд-кудак! Знесла яйце, як кулак!

І тут знову зчинився гамидер. Курка кричить, кіт нявчить, пес гавкає, сорока скрекоче, а півень кукурікає — всіх заспокоїти хоче.

Цей галас почула господиня і вийшла з хати — подивитися, що там за веремія така.

А на подвір'ї вже до бійки йдеться. Бровко у сороки вже встиг кілька пір'їн вискубти, дарма що прив'язаний. Кіт Мурко стояв у войовничій позі: хвіст розпушений, шерсть наїжачилася — так і кинеться на сороку чи й самого Бровка. Хіба ж він боягуз?

— Ви чого це розходилися? — лагідно спитала господиня. — І ти, сороко, вже тут як тут! Ще мало тобі моїх курчат, що ти покрала? Ану забираїся звідси! Гай-гай! Гай-гай! А ти, Бровку, що? Такий розумний пес, а й собі гавкаєш із-за яйця. І не сором? Іди до буди і сиди там, а я тобі незабаром сніданок принесу. Кіт не став чекати, доки господиня буде його шпетити — чкурнув у кущі — тільки його й бачили.

— Молодець, Сокотушко, — похвалила курку господиня. — Іди сюди — я дам тобі пшениці, ти заробила.

І сипнула Сокотусі жменьку зерна.

— І тобі, мій співуне, — не забула і про півня. — Гарний голос маєш. Як іду додому, то тебе здалека чую.

Сипнула й півневі жменю зерна. За якийсь час на подвір'ї запанував лад і спокій. Господиня підійшла до гнізда. Там лежало ще тепле яйце, велике, гладеньке, як лаковане. Господиня взяла його та й понесла до хати.

— От і добре. Буде моїй онучці на сніданок, — сказала господиня.

ВОРОТА

Стояли собі ворота. Їм було вже багато літ. Були вже зовсім старі. Рипіли на незмащених завісах, жалілися вітрові:

— О-ох! О-ох! Хоч би хто-небудь нас полагодив та змастив наші завіси, то може б ми ще простояли трохи. О-ох! О-ох!

Вітер жалів їх та обминав стороною. Що за втіха сильному ламати старе? Нехай ще постоять.

Та проходив якось хлопець Мишко — син господині того подвір'я і тих воріт. Він тут проходив за день не один раз, та цього дня його погляд мимобіжно ковзнув по воротах.

— Ти диви, як похилися. Зовсім вже старі. Та нічого, завіси змастимо, стовпці вкопаємо, трохи підфарбуємо — та й ще постоять.

І не забув хлопець: як сказав, так і зробив. Стоять ворота, як нові — любо глянути. Постояли отак трохи, в калюжу на себе видивляючись, — та й ну вітрові жалітися:

— Недобрий хлопець той Мишко. Стояли ми собі, рипіли потихеньку — мали те рипіння, як пісню для розради. І вже та наша пісня комусь завадила! Взяв той хлопчисько та й полагодив нас, ще й завіси змастив!

— То, виходить, він зробив зло? — здивувався вітер.

— Певно, що зло. Хто його просив нас лагодити? Стояли собі — хай би стояли. Рипіли собі — хай би рипіли. А то взяв та й полагодив!

— Ах, ви, невдячні, — сказав вітер. Та й зашумів, засвистів — аж дерева понагиналися.

Жаль йому було Мишкової роботи. Хлопець дуже старався. Та така його злість взяла на ті невдячні ворота, що не міг себе стримати. Їх треба було провчити. Натужився вітер ще трохи, та як завіс — аж ворота зірвав та жбурнув геть, як непотріб якийсь.

Затих вітер, заспокоївся. Вийшов Мишко з хати, глянув з жалем на ворота та й сказав:

— Ет, старі вже зовсім. Треба нові зробити.

Потратив хлопець ще скількись часу та й зробив нові ворота. Стояли вони, такі веселі, що, здається, аж сміялися. І до вулиці, і до людей, і до вітру. Дивувалися люди:

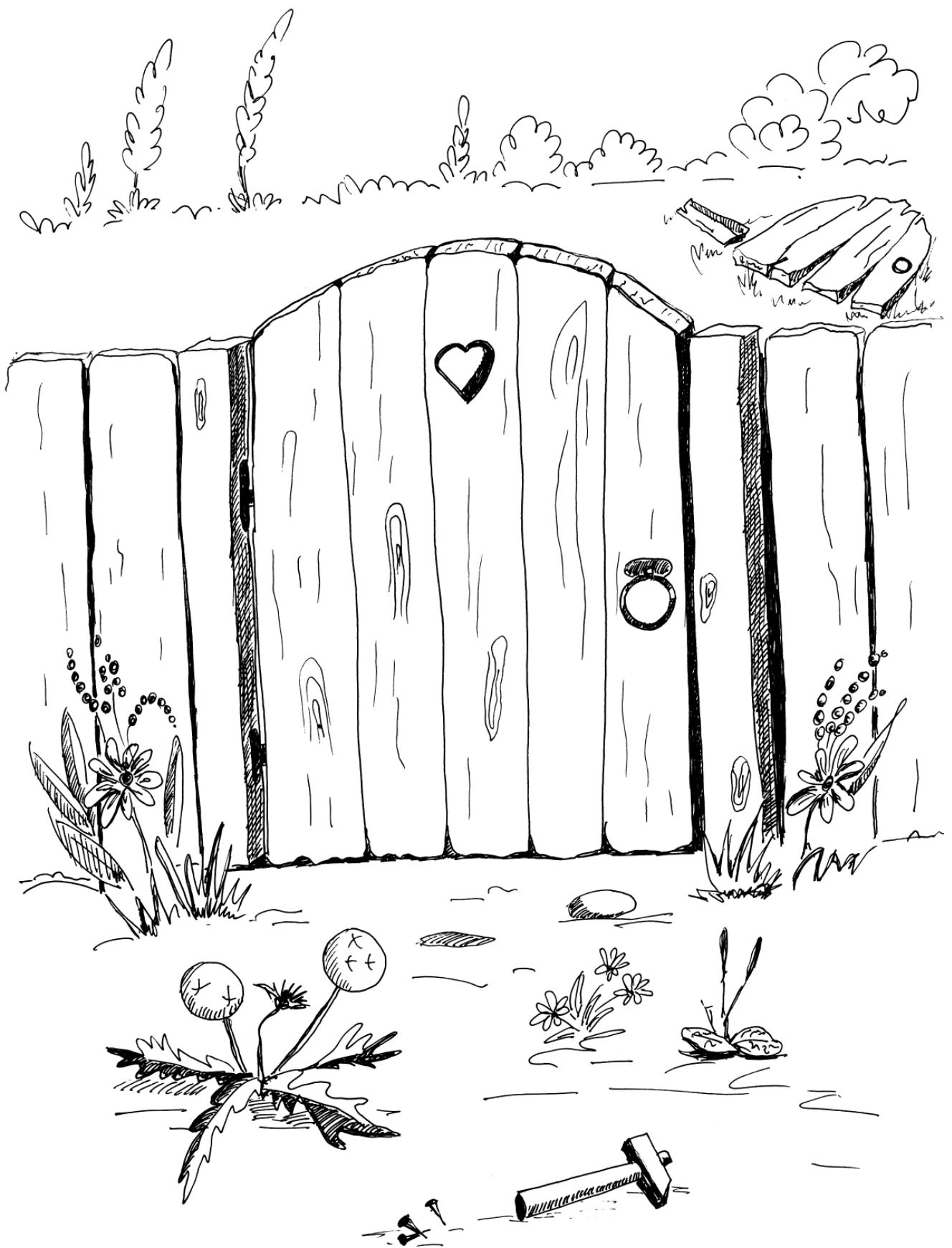
— О, Мишко ворота нові поставив. Гарні ворота. Молодець Мишко.

А старі ворота що? Лежали жалюгідні та нещасні, аж доки Мишко взяв сокиру та й порубав їх, щоб занести матері на паливо. Добре горіло сухе дерево, а в гуготінні полум'я так і вчуvalося:

— О-ох! О-ох!

Та до того вже ніхто не дослухався. А може стояли б собі ще й досі ...

Отакі й люди бувають. Живуть, як ті ворота рипливі: охають, за старими бідами жалкують, кращих зміг не помічаючи.

ЗМІСТ

ЗАМІСТЬ ПРИКАЗКИ	3
ПОСЛАНЦІ ПЛАНЕТИ КОШОР.....	5
ЯК ПЕРЕМОГТИ ДОЩ	37
ДО ПОРИ, ДО ЧАСУ.....	41
ЯЙЦЕ.....	50
ВОРОТА	52

Літературно-художнє видання

Тетяна ФРОЛОВА

КОЛИ НАДВОРІ дощ

Казки

Авторська редакція
Ілюстрації *Марії Василенкої*

Підписано до друку 28.08.2006. Формат 60x84/8.

Друк офсетний. Папір офсетний. Гарнітура SchoolBook

Ум. друк. арк. 7. Обл.-вид. арк. 2,13. Ум. фарбовідб. 2,05

Вид. № 21. Наклад прим. Зам. №

Видавництво “Край” (Львівської обласної ради).

Редактор *Ирина Цельняк*

79008, Львів, Підвална, 3.

Комп'ютерна верстка ПП “Фенікс-плюс”.

79012, Львів, Сахарова, 7.

Надруковано з готових діапозитивів

ТЗОВ “Тріада”.